

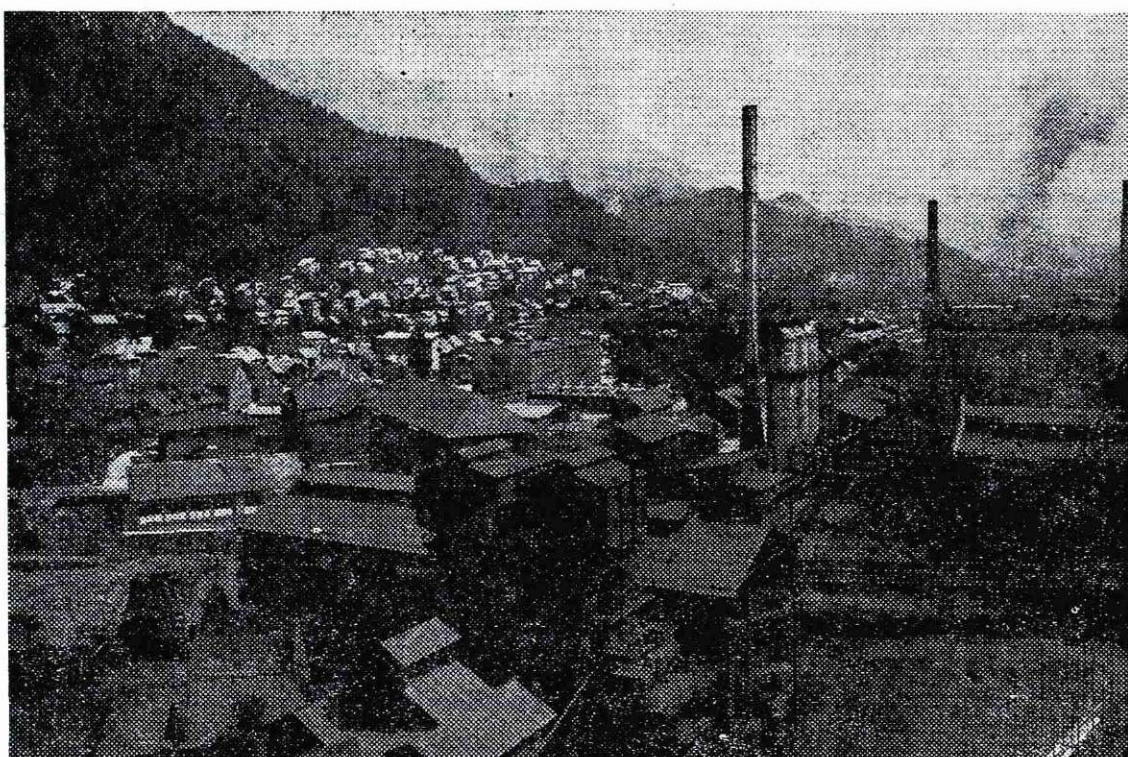
LETO XI Številka 36

Jesenice, 12. septembra 1969

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja« Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Del topilniških obratov naše Železarne

Naša ustna anketa pred referendumom o spojitvi slovenskih železarn

Kdor gleda v prihodnost, bo glasoval za združitev slovenskih železarn

Naš četrti in o tej temi zadnji razgovor z našimi sodelavci potrjuje naše prejšnje ugotovitve, da je vprašanje osnovanja ZDUŽENEGA PODJETJA SLOVENSKE ŽELEZARNE zelo prisotno v delovnem kolektivu. Težko bi rekli, da beseda o tem ni prišla do slehernega delavca, pa čeprav povsod še niso imeli sestankov delovnih skupin, ko smo se pogovarjali z njimi. Se vedno pa se pojavljajo nekatera vprašanja, o katerih smo že pisali v našem glasilu in o katerih so zelo nazorovno govorili tudi na političnih in strokovnih sestankih. Izgleda, da so nekateri posamezniki pri razlaganju in prenašanju stvari navzdol premalo dosledno opravili svoje delo. V posebnem sestavku objavljamo tolmačenja nekaterih vprašanj, ki so se na sestankih in razgovorih največkrat pojavila. Tudi danes se zahvaljujemo našim sodelavcem za odgovore.

VPRAŠANJE: Kaj menite o integraciji slovenskih železarn, ali ste o utemeljenosti in ekonomskih interesih združitve dovolj informirani ali so vam še katere stvari nejasne.

ODGOVORI:

Lado SMAGIN, strugar v strojnih delavnicah: Mislim, da je združitev treh slovenskih železarskih kolektivov

potrebna stvar. Jaz bom svoj glas dal ZA združitev slovenskih železarn. Nesmiselno pa je čez noč pričakovati bistvenih izboljšav, prav gotovo pa z združitvijo slabše ne more biti. Velika prednost je prav gotovo v usklajevanju proizvodnih programov in v združenem nastopu. V tem vidim tudi velike koristi in prednosti. Seveda pa se bodo vse

zasnove združenega podjetja morale dosledno in disciplinirano izvajati.

Mislim, da je bilo o tem že dovolj informacij tako v to- (Nadalj. na 2. str.)

V Ho Ši Minhov spomin

V sredo, 10. septembra, to je na dan pogreba velikega revolucionarja Ho Ši Minha, so v naši železarni počastili njegov spomin z enominutno prekinitvijo dela in s polminutnim piskanjem siren. Pred upravno stavbo pa je bila izobešena zastava na pol droga.

Nekaj vprašanj direktorju naše železarne

Na sestankih delovnih skupin in v razgovorih z našimi sodelavci, se je pojavilo ob obravnavanju integracije slovenskih železarn še nekaj vprašanj, o katerih smo sicer že pisali v našem glasilu, ali pa je bilo o njih govora na raznih sestankih, vendar smo za kratke odgovore ponovno prosili tudi direktorja železarne mag. inž. Petra Kunca.

VPRAŠANJE

Glede osebnih dohodkov sta se na sestankih pojavili dve skrajnosti. Prva je, da se bodo osebni dohodki z integracijo izboljšali, druga pa, da bodo dohodki zaradi režije nove direkcije združenega podjetja še manjši.

ODGOVOR

Višina osebnih dohodkov ni odvisna od velikosti in oblike integracije, temveč od produktivnosti posameznikov in delovnih skupin. Integracija predstavlja samo zavarovanje s produktivnostjo doseženih osebnih dohodkov pred velikimi nihanjem pogojev gospodarjenja.

VPRAŠANJE

Poslovni predmet je v osnutku statuta združenega podjetja za posamezno železarno različno opisan. Nekateri člani moti zelo obširen opis poslovnega predmeta pri železarnah Ravne in Štore, medtem ko je opis za našo železarno zelo skop?

ODGOVOR

Skrčena oblika naštevanja dejavnosti posameznih železarn pod skupnim nazivom »poslovni predmet«, je vsekakor ugodnejša, kot pa detajlno naštevanje vsega, kar se v železarni proizvaja in s čimer se železarna ukvarja. Člani naše delovne skupnosti, so že na zasedanju delavskega sveta dajali pripombe na različne načine podajanja poslovnega predmeta in so zahtevali, da se tudi za železarno Jesenice vnese detajlno celotno našo dejavnost, ker so bili mnenja, da sta Železarna Ravne in Štore zaradi drugačnega načina podajanja poslovnega predmeta pomembnejši. Nasprotno pa so na seji delavskega sveta v Ravnah bili mnenja, da jih naštevanje njihove dejavnosti v poslovnem predmetu utesnjuje, medtem ko nam omogoča vključevanje novih proizvodov.

Očitno je torej, da so pripombe na poslovni predmet bolj čustvene narave in je zato sklep koordinacijskega odbora, da se v bodoče za vse tri železarne objavi poslovni predmet v skrženi obliki, povsem na mestu.

VPRAŠANJE

Znova se je pojavilo vprašanje zasedbe in funkcije direkcije združenega podjetja. Ali bi nam lahko v kratkih besedah to osvežili?

(Nadalj. na 2. str.)

Z glasovanjem za združitev slovenskih železarn, glasujemo tudi za lepši jutrišnji dan naših družin in otrok!

DA na referendumu — pomeni našo bodočnost

Smo tik pred odločitvijo. Vsak od nas si more biti na jasnem, na podlagi podanih predlogov koordinacijskega odbora za integracijo slovenskih železarn — kaj mu predstavlja bodočnost. Seštevek vseh teh posameznih odločitev, bo naša končna skupna odločitev.

Tako široka akcija, kot smo jo izvedli v času priprav na referendum, nas je v celoti mobilizirala, da smo razmislili tudi o stvareh, ki bi jih sicer pustili ob strani. Skrb vsakega posameznika v naši železarni za njegov jutrišnji dan, že dolgo ni bila tako ozko povezana in prepletena s skrbjo vseh ostalih sodelavcev.

Skupni DA na referendumu pomeni, da smo se otreli naše ozkosti in zaprtosti, ki nam je tolikokrat onemogočila, da bi bili poslovni, kar je imperativ današnjega časa.

Smo v stiski. Velike odločitve pa se rojevajo iz stisk in ne iz blagostanja. Ni se lahko odreči pravicam in navaadam, prav tako se težko odpovemo dosednji vlogi, ki jo je Železarna imela. Vendar danes to moramo storiti in se vključiti v gospodarstvo kot enakovreden, zdrav in perspektiven član.

Kot tolikokrat v podjetjih z dolgo tradicijo, se tudi v naši železarni ponavlja zgodovina. Pred 100 leti so se iz težav, takratne razdrobljene in obrtniške tehnologije, izvlekli z integracijo vseh okoliških fužin in postavitev moderne industrijske proizvodnje železa. Ni jim bilo lahko prekiniti s tradicijo, ko so izdelovali jeklo in jeklene proizvode takorekoč doma, na lastnem dvorišču. Kljub temu so se odločili za koncentracijo na Jesenicah in vemo, da so se odločili pravilno, ker bi sicer danes naše železarne ne bilo več.

In vendar je razlika med takratno in današnjo odločitvijo. Danes smo pred odločitvijo, da integriramo slovenske železarne — takrat pa je prišlo do integracije samo gorenjskih fužin. Današnja integracija sloni predvsem na specializaciji — takratna pa na koncentraciji proizvodnje. Te razlike so posledica gospodarskega razvoja, ki je v stoletjih omogočil tak širši koncept integracije. Bistvena razlika pa je v tem, da v našem družbenem sistemu o integraciji ne odloča majhna grupa lastnikov, ki gleda ozko na svoje koristi, temveč vsak član naše delovne skupnosti, popolnoma samostojno in enakovredno. Ta nova kvaliteta pa zahteva od vsakega posameznika tehtni premislek.

Skupni DA vseh zaposlenih v Železarni bo pokazal, da se v celoti zavedamo svoje današnje vloge.

Mag.-inž. Peter Kunc
direktor Železarne

Kdor gleda v prihodnost, bo glasoval za združitev slovenskih železarn

(Nadalj. s 1. str.)

varniškem glasilu, kakor v drugih časopisih in RTV, dobili smo tudi informacijsko knjižnico, govora pa je bilo tudi na sestankih ZK, v sindikatu in drugje. Mislim, da so lahko vsi člani dovolj informirani. Pri vsem tem me edino moti člen v osnutku statuta združenega podjetja, ki govori o poslovnem predmetu posamezne železarne. Medtem ko imata ostali dve železarni to zelo široko opisano, je opis za našo železarno zelo skop.

Slavko POLANC, strugar v strojnih delavnicah: Ob razgovorih o združitvi slovenskih železarn mi je padel v oči člen v osnutku statuta, ki govori o poslovnem predmetu, le-ta je za našo železarno zelo skop. Zanima me tudi bodoča struktura direktije združenega podjetja, ki bo verjetno zahtevala precej kadra. Vprašanje je obseg dela direktije, če bo vsaka železarna več ali manj poslovala samostojno. Bolj učinkovito in ceneje bi bilo verjetno enotno, centralno poslovanje, kar bi prav gotovo pomenilo boljše gospodarjenje, tako pa ne vem, kako bo pri treh več ali manj samostojnih poslovanjih. Na vsak način pa sem mnenja, da z združitvijo ne bomo bili slabše, statut pa itak dovoljuje odstop od združenega podjetja.

O tem sem dovolj informiran, tako prek Železarja, radia, televizije in drugega tiska, pa tudi na sestankih smo o tem govorili. Seveda pa se bodo rezultati tega pokazali na referendumu.

Srečko THALER, delovodja v orodjarni strojnih delavnic: Ker berem tudi druge časopise in zasledujem integracijska gibanja v svetu, kjer se združujejo še večji železarski kombinati, mislim, da je združitev slovenskih železarn edino pravilna. Tako bodo slovenske železarne dobile večjo moč, možna bo delitev dela, usklajevanje proizvodnega programa in sploh vsega dela. Z združitvijo bo prišlo do načrtnega dela, da bo vsaka železarna res delala tisto, za kar je tehnično in kadrovskega najbolj usposobljena in od česar bo imela največ koristi, oziroma najboljše poslovne rezultate. Tudi skupna oz. usklajena politika med podjetji mora priti do boljše rezultate.

Osebnostno sem z vsemi informacijami zadovoljen, ker veliko berem. Vsak član kolektiva je imel možnost, da se o vsem informira, samo če je hotel, lahko pa je na sestankih postavil tudi vprašanja o nejasnih stvareh.

Andrej KLINAR, skoblar v strojnih delavnicah: Prav preveč o tem nisem informiran, ker nimam časa za branje preveč imam dela s hišo. Jaz mislim, da združitev ni slaba stvar, sicer predlagatelj do

te ideje ne bi prišli. Seveda pa če sami ne bomo sposobni dobro gospodariti, nam tudi združeno podjetje ne bo pokrilo izgube. Nekaj malega sem o tem že prebral, nekaj pa sem slišal tudi na sestanku. O tem pa ljudje govorijo zelo različno. Eni menijo, da bodo osebni dohodki boljši, drugi, da bodo še slabši, sicer pa bomo videli kasneje.

Silvo VALENTAR, strugar v strojnih delavnicah: O tem sem informiran dovolj in izgleda, da je združitev dobra stvar. Premalo natančno vemo le o tem, kaj bomo v perspektivi delali, oziroma kaj bomo ukinjali. Integracija sama se mi zdi pametna stvar, ker to ni samo naše slovensko-jugoslovansko gibanje, ampak je to gibanje povsod v svetu. V zvezi s to problematiko mi je nelogična edinole struktura samoupravnega organa združenega podjetja, v katerega vse tri železarne volijo enako število članov. Bolj pravičen in bolj demokratičen bi bil ključ oz. procentualno zastopstvo glede na število zaposlenih.

V preteklosti je bilo o tem, kaj bomo delali v podjetju in kaj bomo ukinili, že mno-

go rečenega, po mojem tudi preveč na pamet. Potrebna so nam dovolj strokovna in utemeljena tolmačenja. Na sestankih delovnih skupin je bilo precej takšnih vprašanj iznešenih, vendar nanje nismo dobili ustreznih odgovorov, ker sestanku ni prisostvoval nihče, niti iz obratovodstva niti iz uprave podjetja.

Albina VRECKO, rezalka v strojnih delavnicah: Jaz mislim, da je o rezultatih združitve danes težko kaj več reči, to nam bo pokazala prihodnost. Sama združitev pa je po mojem pametna stvar, ker je naravno, čim večji je kolektiv, bolj je lahko uspešen. O vsem tem sem informirana prek Železarja, pa tudi na sestanku smo o tem govorili.

Jože BEC, stojičevodja na ozkotirni lokomotivi: Če so v zamejstvu spoznali to kot potrebno, ne vem zakaj se ne bi združile tudi slovenske železarne. To nam bo dalo prav gotovo večje možnosti nadaljnjega razvoja in sodelovanja. Zanima me predvsem, kako bo z bodočo di-

(Nadalj. na 3. str.)

Nekaj vprašanj direktorju naše železarne

ODGOVOR

Funkcija združenega podjetja je podana v osnovnih elaboratih in se močno razlikuje od vloge, ki jo ima direktorja v drugih integriranih podjetjih. Novo vodstvo bo začelo po referendumu šele iskati najustreznejše oblike medsebojnega sodelovanja, ker ob pravni samostojnosti posameznih tovarn, ni mogoče predpisovati vseh njegovih pristojnosti. Z razvojem bodo posamezne tovarne prenesle vrsto svojih dejavnosti na skupno direktorjo in se bo s tem tudi menjala njena vloga. Vprašanja zasedbe delovnih mest v direktorji združenega podjetja nismo reševali, ker bo potrebno po referendumu razpisati delovna mesta v časopisih in izmed prijavljenih kandidatov, izbrati najprimernejše.

VPRAŠANJE

Nekateri sodelavci so postavljali tudi vprašanje, zakaj v samoupravni organ združenega podjetja volijo vse tri železarne enako število članov, zakaj ne procentualno glede na število zaposlenih?

ODGOVOR

V delavski svet združenega podjetja volijo posamezne tovarne enako število članov zato, ker mora za vsa življenjsko važna vprašanja imeti soglasje vseh treh združenih tovarn. Za druga vprašanja, ki se rešujejo na delavskem svetu, pa je prav tako potrebno medsebojno usklajevanje, tako da nadglasovanja v pravem pomenu besede v delavskem svetu združenega podjetja ne bo.

VPRAŠANJE

Ustavljanje nerentabilnih obratov nima nikakršne povezave z integracijo slovenskih železarn, pa vendar se je to vprašanje načeno na mnogih sestankih. Prosim kratko mnenje tudi o tem.

ODGOVOR

Bojazen, da bomo vrsto obratov ustavili zaradi integracije je povsem neutemeljena. Že ob sprejetju plana rekonstrukcije leta 1961, smo se posredno odločili za ustavitve starih obratov. Ob normalnem izpolnjevanju investicijske izgradnje, bi bili zastareli obrati že pred leti ustavljeni. Integracija pa nam nasprotno celo omogoča, da zadržimo v obratovanju posamezne agregate in obrate, čeprav bi jih zaradi nerentabilnosti morali v letošnjem letu ustaviti.

Kdor gleda v prihodnost,...

(Nadalj. z 2. str.)

rekcijsko, mislim, kje bo njen sedež.

O tem je bilo zelo veliko pisanega in sem o vsem tem dovolj informiran. Pripominjam le to, da bi do združitve že davno prej moralo priti.

Stane KAPLAN, strojevodja na ozkotirni Diesel I. lokomotivi: Sodeč po tem, kar sem o združevanju podjetij prebral, mislim, da bi do tega že davno prej moralo priti, seveda če bi se ljudje v vodstvih vseh treh železarn med seboj bolj iskreno pogovarjali. V združitvi jaz vidim skupne interese vseh treh železarn, usklajenost proizvodnega programa, raziskav, nastopa na tržišču itd. Pred novo direkcijsko združenega podjetja bodo postavljene odgovorne naloge: usklajevanje vsega tega in spodbujanje iniciative vseh treh kolektivov.

Ob tem, da je stalež proizvodnih delavcev v Železarni vsak dan manjši, me predvsem zanima, zakaj so srazmerno temu ne zmanjšuje tudi stalež pisarniških delavcev, oziroma če se bo le-ta s formiranjem nekaterih skupnih služb kaj zmanjšal.

O ekonomskih in drugih prednostih integracije sem dovolj informiran. Zavedam se, da čez noč ne bomo na zeleni veji in da bo potrebno še veliko naporov vseh treh kolektivov, da se naš položaj, mislim položaj slovenskega železarstva bistveno izboljša.

Anton BOKSA, kretnik v transportnih službah: Šele sedaj, ko sem se začel za vprašanje integracije malo bolj zanimati in več brati, sem spoznal, da o tem še pre malo vem. Šele sedaj sem spoznal, za kaj pravzaprav gre in vidim, da smo pri tem že mekoliko zamudili. Združitev mora prinesiti boljše poslovne rezultate, seveda pa bodo morali vsi trije kolektivi delati zelo složno, brez medsebojnih sporov in nesoglasij. Ker do sedaj nisem stvari dovolj zasledoval, mislim, da sem o tem še pre malo informiran, ker sem za sestanek delovne skupine zvedel prepozno. Mislim, da bi nam nekdo še moral to razložiti, ker nekateri neupravičeno dajejo pripombe ravno zato, ker niso dovolj informirani.

Kazimir ŠULER, ključavničar vzdrževalec na električnih pečeh: Soglašam z združitvijo slovenskih železarn, ker bomo na ta način prav gotovo dosegli boljše ekonomsko-poslovne rezultate in s tem tudi dohodke podjetja. Z usklajenim delom bomo lažje plasirali na tržišče tudi naše izdelke in dosegali tudi druge rezultate. Moje mišljenje je, da smo z združitvijo le že nekoliko zakasneli. Osebo sem o tem tudi dovolj informiran tako iz Železarja, kakor iz knjižice, ki smo jo prejeli, kakor tudi iz

radia in drugega tiska. Sestanka delovne skupine še nismo imeli.

Ljubo IPAVEC, topilec na ASEA električni peči: Meni se zdi združitev pametna stvar. Večje podjetje pomeni večjo moč, večje poslovne zmogljivosti in seveda v zvezi s tem večje in boljše rezultate. Tudi v svetu se združujejo zaradi istih razlogov kakor mi. Veliko berem in zasledujem v časopisu in spoznavam, da je to napredno, seveda pa bo potrebno veliko medsebojnega razumevanja in usklajevanja. O vsem tem sem dovolj informiran tako iz Železarja, Delavske enotnosti, radia in drugega tiska, ker stvari zasledujem, ker me zanima in ker od tega železarstva tudi živimo.

Janez KOVAČIČ prvi pomočnik topilca na ASEA električni peči: Jaz nimam o integraciji nobenih pomislekov in nisem proti temu, ker se mi zdi to zelo pametno. Večja povezanost med kolektivi pomeni tudi večjo moč v vseh pogledih. O tem sem dovolj informiran, ker sem bral veliko stvari v Železarju, v knjižici, ki smo jo dobili, pa tudi drugje.

Jože DEŽMAN, žerjavovodja na električni peči: Osebo mislim, da je združitev pametna stvar, ki bo prinesla velike koristi za vse tri železarne. Seveda pa združitev pomeni tudi pametno gospodarjenje in usklajevanje interesov vseh treh železarn. To ne pomeni samo boljši položaj za slovenske železarne, ampak za slovensko gospodarstvo nasploh. O tem sem tudi dovolj bral v Železarju, pa tudi v radijskih in televizijskih poročilih sem veliko o tem slišal.

Daniilo PAJNTAR, pomočnik topilca na električni peči: Združitev slovenskih železarn se mi zdi že pametna stvar, čeprav o tem nisem dovolj bral, ker nimam časa, sestanek delovne skupine pa še nismo imeli.

Tone KOZJEK, strugar v mehanični delavnici OTK: Vsekakor je združitev pametna stvar, ker se s tem združijo sredstva in vse druge si-

le, kar bo pomenilo moč. Predstavljali bomo močno podjetje, kar pomeni tudi lažje in uspešnejše gospodarjenje.

Informiran sem dovolj prek Železarja, pa tudi sestanke smo že imeli.

Janez BOHINC, častnik gasilske reševalne enote, vodja dne: Jaz vidim v združevanju slovenskih železarn nekaj zelo naprednega in nujnega. Do združitve bi moralo priti že prej, ne pa sedaj, ko se vsaka izmed železarn več ali manj nahaja v težkem položaju. Mislim, da bo potrebno iti s temi prizadevanji še dalje in sicer v nadaljnjo povezovanje s kovinsko-predelovalno industrijo v Sloveniji. Končni rezultati vseh teh prizadevanj morajo tako naši železarni, kakor vsem trem, zagotoviti boljši položaj in lažjo prihodnost. Pri vsem tem bi morali pa stalno imeti pred očmi to, da že sama integracija ne pomeni izboljšanja, če ne bomo znotraj kolektiva stalno izboljševali delovno disciplino in to ne samo z besedami, ampak predvsem z dejanji, kajti govorili smo že dovolj.

Kdor danes trdi, da ni o vsem tem informiran, se za to ne zanima in mu Železar služi samo za papir, razen Železarja je vsakdo dobil še knjižico, pa tudi v ostalem tisku, na radiu in televiziji je bilo o tem mnogo govora, v zadnjem času pa so bili še sestanki po delovnih skupinah.

Albin BOŽIČ, vratar pri glavnem vhodu: Jaz sem zato, da se združimo, ker slabše ne more biti, pač na kvečjemu boljše. Čim večje podjetje je tem bolje je v vseh pogledih, tako v poslovno ekonomskem, kadrovskem in drugih. O vsem tem sem dovolj informiran, bral sem v Železarju, Delavski enotnosti in Delu, imeli pa smo tudi sestanke, na katerem smo veliko o tem govorili.

Pripis uredništva: Gornje zapise smo naredili na torkovi popoldanski in v sredo na čopoldanski dnini, ko niso bili še vsi sestanki delovnih skupin zaključeni. Le-ti morajo biti po programu zaključeni do danes.

ge države izvozile v ZDA 16,2 milijona ton, medtem ko so severnoameriške železarne izvozile samo slabih 2 milijona ton.

SOVJETSKA ZVEZA — V Magnitogorski železarni je pričela obratovati nova hladna valjarna s premerom valjev 2500 mm. S proizvodnjo te valjarne računajo, da bodo lahko krili veliko sovjetskih potreb po fini pločevini. Posebno velja to za novo avtomobilsko tovarno, ki so jo v sodelovanju z italijanskim FIAT zgradili v Togliatigradu in bo znatno povečala proizvodnjo osebnih avtomobilov v tej državi.

Kako bomo glasovali na referendumu?

Na referendumu o osnovanju ZDRUŽENEGA PODJETJA SLOVENSKE ŽELEZARNE bomo glasovali v ponedeljek, dne 15. septembra 1969 od 4. do 16. ure. Glasovanje bo po obratih v običajnih prostorih, točna glasovalna mesta pa objavljamo na 5. strani

Vsakdo, ki bo pristopil k glasovanju, bo predsedniku odbora za glasovanje povedal svoje ime, da bi ga ta obkrožil v imeniku zaradi evidence in mu izročil glasovnico. Na glasovnici bosta dve vprašanji: GLASUJEM ZA in GLASUJEM PROTI. Vsakdo bo na glasovnici obkrožil ali besedo ZA ali pa besedo PROTI, odvisno od tega za kaj se bo odločil. Glasovnico bo nato prepognil in jo oddal v glasovalno skrinjico.

Imenik bo sestavljen na podlagi staleža 1. septembra 1969, zato se bodo morali tisti delavci, ki bodo med tem časom premeščeni, zanimati, kje so vpisani v imenik še pred začetkom glasovanja, da ne bo na dan glasovanja nepotrebnega tekanja. Imeniki bodo pravočasno objavljeni na oglasnih deskah. Tisti delavci, ki bodo v tem času sprejeti na delo v Železarno ali pa pomotoma izpuščeni iz imenika, bodo lahko glasovali na podlagi potrdila, ki ga bo izdala komisija za izvedbo referenduma, ki bo imela svoj sedež v sejni sobi pri Jelenu.

Delavci, ki bodo v ponedeljek 15. septembra 1969 nastopili dopust, ali odšli na službeno pot, oziroma bodo kako drugače odsotni, bodo lahko glasovali že v soboto 13. septembra 1969 od 14. do 16. ure na sedežu komisije za izvedbo referenduma v sejni sobi pri Jelenu.

Izmene, ki bodo v ponedeljek 15. 9. proste, bodo lahko glasovale že v petek 12. in v soboto 13. 9. v svojih obratih. Za delavce, ki so oddaljeni od obratov, bodo odbori organizirali glasovanje na delovnem mestu s pomočjo zapečatenih ovojn. Delavec, ki iz kakršnihkoli razlogov sam ne bi mogel glasovati, bo lahko na glasovalno mesto pripeljal sodelavca, ki bo v njegovi prisotnosti in po njegovi volji izpolnil glasovnico.

Vse ostale informacije ali tolmačenja lahko dobite pri sekretarju delavskega samoupravljanja — telefon 265.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA OD 12. do 19. 9. 1969

	v pisarni	telefon doma
SOBOTA, 13. 9.: inž. Avgust KARBA, direktor proizv.	270	693
NEDELJA, 14. 9.: Alojz STRUMBL, Javornik II	631	759
PONEDELJEK, 15. 9.: inž. Janez KOMELJ, žičarna	525	državni 83/144
TOREK, 16. 9.: Anton KOMLJANC, HOP	851	871
SREDA, 17. 9.: Zvone LABURA, žebljarna	738	749
ČETRTEK, 18. 9.: inž. Milan MAROLT, UOS	801	800
PETEK, 19. 9.: inž. Anton MESARIČ, hladna valjarna	525	590

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 14.30 do naslednjega dne do 6.30. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Železarski globus

ZDA. Železarne v ZDA izvažajo sedaj takšne količine železarskih proizvodov kot so jih po končani drugi svetovni vojni v okviru znanega Marshallovega plana. Letos računajo, da bodo izvozili skupno 4,5 milijonov ton železarskih izdelkov, medtem ko je bila prej največja količina 1. 1947, in sicer 5,5 milijonov ton letno. Na ta način bodo znižali razliko med uvozom in izvozom teh izdelkov na okoli 4,5 milijonov ton. Leta 1968 je bila ta razlika 14,4 milijona ton, ker so dru-

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Novice iz kluba

Na sestanku mladinskega kluba dne 8. 9. 1969 smo obravnavali več perečih problemov, ki se pojavljajo v klubu. Prisotni so bili člani predsedstva mladinskega kluba in člani predsedstva konference ZMS občine Jesenice. Najprej smo pregledali in potrdili program za naslednji teden, nato smo govorili še o članskih izkaznicah in o dežurstvu.

Poročilo oz. predlog je podal član predsedstva Tomo Hribar. Program za ta teden obsega: tri filme, predavanje o Indiji, ples in prosto zabavo.

Od srede, 10. t. m. je mogoč vstop v mladinski klub samo s članskimi izkaznicami. Kdor je ne bo imel, bo moral plačati vstopnino v višini 1 N din. Za ples pa bodo člani z izkaznicami plačali vstopnino 3 N din, nečlani pa 5 N din.

Zadnje čase se opaža, da mladinci in mladinke ne upoštevajo reda in discipline. Zato je zaželeno, da bi mladinci in mladinke bolj pazili na red in čistočo. Vinjenim osebam je vstop v mladinski klub prepovedan. Če se bo opazil v klubu večji nered, bodo povzročitelji izključeni iz kluba. Tudi cigaret ne bodo več prodajali v klubu. Med plesom tudi kajenje ni dovoljeno, kajti prostor je tako in tako že majhen in je zrak še slabši.

V izdelavi je tudi oglasna deska, na kateri bodo obvestila o predavanjih, filmih, plesih itd.

Obvestila o raznih podrobnostih v mladinskem klubu bomo objavljali tudi v radiu in v železarju ter v pisarni mladinskega kluba. Zato redno spremljajte naša obvestila, da boste seznanjeni z našim delom.

Erik

Zrelo razpravljanje

Preteklo sredo je bila v dvorani pri Jeleni mladinska konferenca TK ZM železarne Jesenice. To je bila obenem prva problemska konferenca, na kateri so govorili o težki situaciji naše železarne, o referendumu slovenskih železarn, o sanacijskih ukrepih kakor tudi o perspektivah. Konferenci sta prisostvovala inž. Ivo Arzenšek kot predstavnik uprave podjetja in inž. Tone Varl — sekretar konference ZK železarne Jesenice. Že v uvodnem referatu predsednika tovarniške konference ZM Mira Ipavca, kakor tudi nadalje v razpravi, je bilo jasno nakazano, da mladi v železarji živo spremljajo situacijo podjetja. Predvsem jih je močno zanimalo kaj bo s težavno situacijo glede odhajanja delovne sile ter z ukinitvijo starih obratov na Javorniku in prednostmi, ki bi nastale z združitvijo slovenskih železarn. Inž. Arzenšek je pojasnil, da združitev zagotavlja obstoj železarstva na Jesenicah, boljši pogoji dela in presežki pa bodo odvisni od vsake posamezne tovarne. Združitev zagotavlja vsaki posamezni železarji samostojnost z lastno gospodarsko in finančno politiko, seveda v skladu medsebojnih dogovorov.

Inž. Varl se je zadržal pri kadrovske politiki. Znova je pripomnil, da ukinitve ni potreba združitve, ampak rentabilnosti, zato bomo nerentabilne vrzeli ukiniteli ne glede ali bo združitev slovenskih železarn ali ne. Pojasnil je kako poteka premeščanje oz. prekvalifikacija delavcev iz starih v nove obrate ter podal približno sliko potrebe za delovno silo. Omenjeno je bilo tudi, da je letos zelo slab vpis na poklicni šoli ŽIC.

Mnenja so bili, da so za to premalo naredili že med šolskim letom, menili pa so tudi, da je za nižjo strokovno šolo prevelika strogost pri predmetu slovenskega jezika in drugih sekundarnih jezikih. Učencem zaradi velike zahtevnosti teh jezikov zmanjka časa za strokovne predmete in kar je najbolj boleče in dostikrat tudi nesprejemljivo, da marsikak mlad fant, dober tehnik oziroma praktik izgubi svojo poklicno kariero, če ne pozna kaj je mislil Prešeren v svoji pesmi ali kaj je jotacija. Res je, da je veliko vredna lepa slovenska beseda, da je važna človekova duševnost. Zavedati pa se moramo, da je strokovnost pomembnejša za proizvodnjo in, da nam le-ta daje kruh, zato bomo morali popustiti tistemu, kar je važnejše za življenje. Domneve, da vsa politika forsiranja nekaterih ne bistvenih predmetov za proizvodnjo in z usodo trdih glav za slovenski jezik meče skeptično sliko na tiste učence, ki so se letos odločali za poklicne šole. Vprašanje je kje bomo dobili učence, če bomo hoteli vzgojiti za našo železarno poklicne ljudi, saj moramo vedeti kakšne profile strokovnjakov potrebujemo in komu železarna daje kruh.

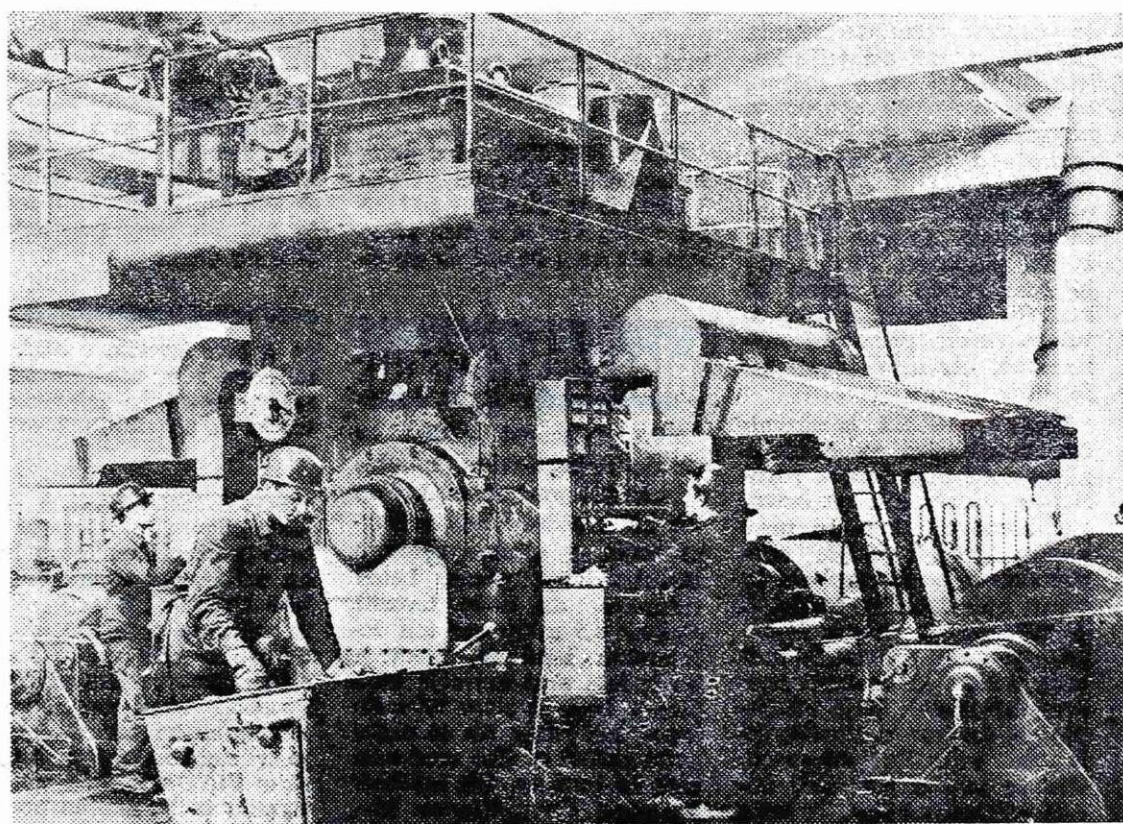
Seja predsedstva tovarniške konference ZMS

MLADINKE IN MLADINCI

Ponovno pretehtajte prednosti združitve slovenskih železarn. Spojitev pomeni jutrišnji obstoj železarstva na Jesenicah, naš jutrišnji kruh in lepšo bodočnost.

Glasujte za spojitev med prvimi, tako da boste dokazali, da resnično poznamo pot za boljšo prihodnost.

**Miro Ipavec
preds. TK ZMS**

Siemag valjavniški stroj v predelovalnih obratih

V avgustu 14 poškodb na poti

Na službi za varstvo pri delu smo prejeli podatke o poškodbah za avgust. Povedali so nam, da je bilo na delovnih mestih poškodovanih 50 naših sodelavcev, od tega v talilnicah 12 z 231 izgubljenimi dnevi, v valjarni Bela 5 poškodb s 157 dnevi, valjarne Javornik 11 poškodb in 194 dni, predelovalni obrati 9 poškodb z 171 dnevi, v energetskih obratih spet ni bilo poškodb, v vzdrževalnih obratih 7 poškodb s 184 izgubljenimi dnevi, transportne službe 4 poškodbe in 87 dni ter upravne službe dve poškodbi in 51 izgubljenih dni. Skupaj je bilo zaradi poškodb na delovnih mestih izgubljenih 1.066 delovnih dni. V avgustu smo imeli tudi težjo poškodbo v aglomeraciji na plavžu, o čemer pa smo obširneje že pisali.

Ker sta v avgustu iztirila na železniški postaji Jesenice dva vagona potniškega vlaka, so zabeležili na poti več poškodb v primerjavi s prejšnjimi meseci. Tako je bilo v celoti 14 poškodb na poti s 187 izgubljenimi dnevi. V talilnicah je bila na poti ena poškodba s 15 dnevi, v valjarni Bela ena poškodba — 8 dni, v valjarnah Javornik 2 poškodbi — 44 dni, v predelovalnih obratih 1 poškodba in 5 dni, v energetskih obratih niso imeli poškodb, v vzdrževalnih obratih 8 poškodb in 108 dni, v transportnih obratih prav tako ni bilo poškodb na poti in v upravnih službah ena poškodba ter 7 izgubljenih delovnih dni.

Obvestilo

o glasovalnih mestih v Železarni
na referendumu, dne 15. septembra 1969

1. PLAVŽ
v sejni sobi obrata plavž
2. MARTINARNA
v jedilnici martinarne
3. ELEKTROJEKLARNA
v pisarni obratovodstva
4. ŠAMOTARNA
v prostorih sindikalnega odbora
5. LIVARNE
v delovodski pisarni sive livarne
6. VALJARNA PROFILOV
v pisarni asistentov
7. VALJARNA TANKE PLOČEVINE
v sejni sobi upravne stavbe na Javorniku
8. VALJARNA DEBELE PLOČEVINE
v sejni sobi OTOP valjarne 2400
9. VALJARNA ŽICE
v pisarni obratovodstva valjarne žice na Beli
10. JEKLOVLEK
v sejni sobi obrata jeklovlek
11. STRUGARNA VALJEV
v garderobi strugarne valjev Javornik
12. VALJARNA BELA
v sejni sobi (aneks) valjarne Bela
13. HVŽ
v zbornici HVŽ
14. ŽEBLJARNA
v moški jedilnici žebbljarne
15. ELEKTRODNI ODDELEK
v pisarni poleg obratovodstva
16. STROJNE DELAVNICE
v prostorih materialne službe strojnih delavnic
17. STROJNO VZDRŽEVANJE
(Jesenice)
v sejni sobi OZOD
18. STROJNO VZDRŽEVANJE
(Javornik in Bela)
v pisarni vodstva strojnega vzdrževanja Javornik
19. VZDRŽEVANJE ELEKTRO NAPRAV
(Jesenice)
v sejni sobi strojno energetskih obratov
20. VZDRŽEVANJE ELEKTRO NAPRAV
(Javornik in Bela)
v pisarni vodje oddelka VEN Javornik
21. GRADBENO VZDRŽEVANJE
v sejni sobi gradbenega vzdrževanja
22. RTA
v delavnici elektro zvez
23. TRANSPORT
v sejni sobi učilnice transport
24. ELEKTRO IN TOPLOTNA ENERGIJA
v pisarni vodje elektro energije
25. PLINSKA IN VODNA ENERGIJA
v pisarni obratovodstva PIV energije
26. OTKR
v prostorih kemičnega oddelka OTK
27. KADROVSKI, KOMERCIALNI TEHNIČNI
— vodstvo in SPLOŠNI SEKTOR
v prostorih komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti (glavna pisarna)
28. SEKTOR ZA EKONOMIKO; UOS.
FINANČNO RACUNOVODSKI SEKTOR
v konferenčni sobi uprave osnovnih sredstev

Samoupravni organi v preteklem tednu

11. seja odbora za plan in finance

V soboto, dne 6. septembra je bila že 11. seja odbora za plan in finance, na kateri so obravnavali uspehe proizvodnje v III. dekadavi avgusta in izvrševanje proizvodnega programa v avgustu. Ugotovili so, da so uspehi proizvodnje v III. dekadavi, če jo primerjamo s prejšnjima

dekadama, znatno boljši in so zato tudi rezultati v avgustu boljši kot pa so bili v juliju. Izgleda, da se bo stanje v proizvodnji izboljšalo in, da se bo v naslednjih mesecih proizvodnja popolnoma narmolizirala. Tudi prognoza finančnega rezultata za avgust je dobra, saj bo avgust prvi mesec v letošnjem letu, ki ga zaključujemo brez izgube in predvidevamo celo ne-

kaj dobička.

ki pa jih je takoj na seji raztolmačil direktor uprave osnovnih sredstev oziroma tehnični direktor. Program bo obravnaval tudi odbor za poslovno politiko, ki ga bo potem predložil delavskemu svetu Železarne v končno potrditev.

Predlagano likvidacijo osnovnih sredstev so odobrili in sklenili da se sedanja vrednost likvidiranih osnovnih sredstev krije s sredstvi vrednosti starega železa.

Med tekočimi zadevami so odobrili delovni enoti transport dodatna sredstva zaradi večje cene varilnega agregata, naročili so upravi osnovnih sredstev, da napravi prepise osnovnih sredstev garaže, ki je organizacijsko prenešana v delovno enoto transport, hišnemu svetu Tomšičeva 92 so odobrili zidanje garaž na tovarniškem svetu, vendar z obvezo, da bodo v primeru če bo Železarna ta svet rabila, morali svet vrniti brezplačno. Odobrili so tudi prenos barak v naselju Straza na stanovanjsko podjetje Jesenice, šamotarni pa so odobrili, da v tovarni cementa in salonita Anhovem, kupijo nakladalno-pakirno napravo.

4. seja odbora za kadre

Predsednik odbora za kadre Janez TUSAR, je sklical 4. sejo odbora v petek, 5. septembra 1969. Na seji so obravnavali kriterije za obravnavanje ugodnosti in določitev obveznosti za izredni in dopolnilni študij članov delovne skupnosti Železarne, imenovali so šefe delovnih enot in reševali vloge za štipendije, za obnovitev štipendij, za ugodnosti pri izrednem študiju in podobno.

Kriteriji ugodnosti izrednega študija so sprejeli z nekaterimi pripombami. Na predlog komisije za razpis in imenovanje šefov delovnih enot so imenovali naslednje šefe delovnih enot:

za talilnice Stanka COPA, dipl. inž. metalurgije,
za valjarno Bela Janka PERNETA, dipl. inž. metalurgije,

za valjarne Javornik Cirila ODLASKA, dipl. tehnika,
za predelovalne obrate Franca VICARJA, dipl. inž. metalurgije,

za vzdrževanje Mira NOČA, dipl. inž. metalurgije,
za energijo Dušana SIKOŠKA, dipl. inž. elektro stroke in

za transport Jožeta KOŠIRJA, dipl. tehnika.

9. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

V torek, dne 9. septembra 1969 je bila 9. seja odbora za dohodek in nagrajevanje na kateri so obravnavali formiranje osebnega dohodka v avgustu in predlog korekcije cenikov.

V razpravi o formiranju masi osebnega dohodka v avgustu so ugotovili, da smo tudi v avgustu formirali več osebnih dohodkov, kot pa nam jih sanacijski program dovoljuje in so se zato strinjali, da se od formirane mase zadrži pri izplačilu osebnih dohodkov 4%. Sklenili so tudi, da je zgornja dovoljena meja gibljivega dela 65% (se-daj niso več upoštevani boni) in, da morajo obrati, ki so to mejo presegli, odvesti razliko v svoj rezervni sklad osebnih dohodkov. Obratom, ki so v agustu dosegli slabše osebne dohodke zaradi objektivnih razlogov, so odobrili ustrezno posojilo, v kolikor sami niso imeli denarja v svojem rezervnem skladu. Za vzdrževanje niso upoštevali ukrepa zaradi zmanjšanja staleža po 90%, plinski in vodni energiji pa so priznali za formiranje osebnega dohodka 192 ur, kolikor znaša povprečje železarne.

Predlagane korekcije cenikov miso sprejeli, temveč so zadožili službo, da do konca leta pripravi takšen predlog, ki bo upošteval vse spremem-

be, prehod na skrajšani delovni teden, planirani program proizvodnje za 1970 leto in podobno. Predno bo služba predložila korekcije odboru za dohodek se mora o spremembah posvetovati z obratovodstvi. Hkrati s tem, pa je treba pripraviti tudi način oblikovanja skupne rezerve osebnih dohodkov, ki naj bi služila za intervencije v posameznih mesecih. Odbor meni, da bomo na ta način dosegli kolikor toliko realne cenike in med letom ne bi več razpravljali o njihovih spremembah razen v primerih tehnoloških sprememb ali sprememb tehničnih kapacitet.

Ob koncu seje so sklenili, da bodo na prvi naslednji seji delavskega sveta Železarne predlagali, da delavski svet pod posebno točko dnevnega reda obravnava formiranje skupnega gibljivega dela po enotah. Odobrili so cene za nov proizvod šamotarne in vzeli na znanje informacijo plinsek in vodne energije, da bodo začeli s skrajšanim delovnim časom.

3. seja odbora za osnovna sredstva

V četrtek, dne 4. septembra 1969 je bila 3. seja odbora za osnovna sredstva, na kateri so obravnavali perspektivni razvoj Železarne v obdobju od 1970 do 1975 leta in perspektivni razvoj Železarne do 1985 leta, likvidacijske predloge osnovnih sredstev in reševali tekoče zadeve.

S perspektivnim razvojem Železarne tako kratkoročnim kot dolgoročnim so se stri-

njali in na predlog programa miso imeli nobenih pripomb, razen nekaj vprašanj,

1. seja komisije za novatorstvo in racionalizacijo v valjarni Bela

Predsednik komisije Franc JEKLAR je sklical sejo za 2. september. Poleg članov komisije je seji prisostvoval tudi referent za racionalizacijo in novatorstvo v Železarni Uroš Župančič.

Najprej je tov. Župančič obrazložil namen in naloge komisij, ki bodo ali pa so že ustanovljene pri samoupravnih organih v DE. V njegovem tolmačenju je bilo rečeno, da komisija v obratu lažje rešuje predloge ter ugotovi, če ustrezajo. Doslej je bila namreč zelo težko izdelati izračune po ocenah, ker te niso bile enotne. Po novem bodo komisije v obratih oziroma enotah reševale racionalizatorske predloge v vrednosti do 1000 N din. Predloge, ki pa presegajo to vrednost, bodo obravnavali in reševali na seji komisije za racionalizatorstvo in novatorstvo pri DSŽ. Uroš Župančič je tudi povedal, da z organiziranjem komisij v obratih želimo povečati krog novatorjev, predvsem iz vrst nižje kvalificiranega kadra, s tem da vsak zaposleni idejo ali predlog posreduje ustno ali pisмено, medtem ko mu odgovorni vodje pomagajo pri realizaciji predloga. Komisija je zatem sprejela

(Nadalj. na 10. str.)

Sestanki delovnih skupin

ERD—VEN, ŽERJAVNA SKUPINA — DNINA GRZETIČ — Na sestanku 10. avgusta so ugotovili, da zaradi težkih pogojev in nagrajevanja žerjavno skupino zapuščajo električarji. Delo imajo razporejeno po vsej Železarni in zato imajo tudi precej težav. Razpravljali so še o sistemu nagrajevanja ter razporejanju žerjavskih električarjev na delovna mesta in o plačevanju nadur. Vprašujejo, zakaj so uvedeni prosti dnevi in zakaj so električarji v drugih podjetjih bolje plačani kot pri nas. Želijo, da bi po združitvi slovenskih železarn uredili delovne pogoje in nagrajevanje.

STROJNO VZDRŽEVANJE JESENICE — ŽEBLJARNA, DNINA FAGANEL — 18. avgusta so se sestali člani delovne skupine. Vodja je obrazložil sestav, namen in vsebino dela novoizvoljenih samoupravnih organov ter prisotne seznanil tudi s sklepi, sprejetimi na seji sveta DE. Inž. Gasar je govoril o pomenu dela, ki ga skupina opravlja, kar posebej velja za strugarje in skoblarje, saj je treba vzdrževati naprave v žebeljarni in šamotarni. Tov. Rajhman je vprašal, kako je z dodatki za remonte, ki jih doslej nimajo. Predlagano je bilo, da bi vzdrževalcem v žebeljarni priznali otežkočeni dodatek zaradi ropota, ki škoduje sluhu. Tov. Zupan pa je želel pojasniti glede 5 % odtegovanja od OD.

HVŽ — HLADNA VALJARNA, DNINA PREVC — Na sestanku dne 9. 7. so zahtevali poostrene ukrepe zaradi toleranc materiala, ki ga dobivajo iz valjarne Bela. V hladni valjarni zahtevajo od zaposlenih natančnost pri delu, ki pa ni možna ob neustreznem vložku. Probleme imajo tudi z električnimi škarjami. Zaradi fizičnega in umskega napora ne morejo dosegati norm ter so prikrajšani pri osebnih dohodkih, zato predlagajo ustrezne popravke. Valjavci na Siemagu se ne strinjajo z nedeljskim delom ter predlagajo večjo pazljivost pri dovažanju in odvažanju valjanih trakov. Več pozornosti bo treba posvetiti vzdrževanju, redu in disciplini. V vzdrževanju žerjavov niso zadovoljni.

HVŽ — HLADNA VALJARNA, DNINA JAKOPIČ — Sestanka delovne skupine dne 9. julija se je udeležil glavni delovodja Zvone Ažman, ki je povedal, da dobivajo vložek iz treh valjarn. Pri zadevah si je treba za čim večji izplen, največ težav pa imajo z vložkom iz valjarne Bela. Predlagali so montažo še enega žerjava na drugem žerjavnem polju, ki posluži Müller stroje, krožne škarje ter strojne naprave v adjustaži. Na sestanku je bilo zaradi dopustov in bolovanj prisotnih le 14 delavcev.

MARTINARNA — LIVNA JAMA — Na sestanku dne 2. 9. so prisotni menili, da bi moral biti sleherni član kolektiva čim bolj seznanjen s problematiko, ker smo tik pred referendumom. Vedeti je treba, kaj nam prinaša združitev. Sodelavec Kraljič je povedal, da se večkrat ne dela tako kot bi ljudje želeli, sodelavca Samardžija pa je zanimalo, kako bo po združitvi z administracijo in če jo bo manj.

ELEKTROJEKLARNA — DNINA LEGAT. — Vodja delovne skupine je na sestanku 28. avgusta prisotne seznanil z namenom združitve. S predlogom so se strinjali in poudarili, da bomo le enotni ter z ustrezno tehnologijo in organizacijo lahko uspevali na domačem in zunanem tržišču. To je tudi razlog, da bodo na bližnjem referendumu glasovali za združitev.

ELEKTROJEKLARNA — PRIPRAVA VLOŽKA — Obratovodja inž. Ravnik je na sestanku 28. 8. odgovoril na vprašanje, postavljeno na prejšnjem sestanku in povedal, da vsa posada ostane na delovnih mestih v obratu. Največ so razpravljali o združitvi železarn. Rečeno je bilo, da sedanja razdrobljenost železarn ne daje finančnega učinka in je zato združitev nujna. Poleg tega pričakujemo tudi večji finančni in poslovni učinek. To nam narekuje tudi sedanji gospodarski položaj ter obstoj slovenskih železarn.

ŽICARNA — VOTLIČARNA — DNINA KOB-LAR — V razpravi na sestanku 25. 8. je sodelovala večina delavcev. Z nekaterimi manjšimi pripombami so se strinjali, da je združitev železarn ekonomsko nujna za vse tri železarne. Zamude na delo je treba zmanjšati na minimum. Precej so govorili o času, ki je predviden za malico. Delavci so povedali, da morajo v kantini dolgo čakati, preden jih postrežejo, vendar pa za to niso sami krivi.

TRANSPORTNI OBRATI — DNINA GASAR — Na sestanku dne 29. 8. je bilo rečeno, da je treba izboljšati delovno disciplino ter poostriti kontrolo nad uporabo materiala za vzdrževanje prob. Prav tako so potrebni tudi pregledi teh naprav, da ne bo iztirjenj. Na ta način bi se izognili zastojem v proizvodnji. Delavci so imeli med razpravo pet vprašanj, ki se nanašajo na obratno problematiko ter se strinjali s predlogom, da 15. septembra glasujejo za združitev železarn.

PIV — DNINA BIZJAK — Na sestanku 30. 8. je bilo prisotnih 12 delavcev, ostali pa so bili s problematiko seznanjeni na delovnih mestih. Glede organiziranja sestankov imajo precej težav, ker so njihova delovna mesta razporejena po vsej železarni. Glede predlagane integracije se večina strinja, nekateri pa imajo pomisleke in menijo, da bo precej sredstev treba za direkcijsko združenega podjetja. Razpravljali so še o osebnih dohodkih ter glede strehe na Beli. Odgovor bo tov. Pavlič dobil na prihodnjem sestanku. Glede OD, ki jih dobivajo za delo ob praznikih, pa bodo še razpravljali na seji sveta DE.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — TESARNA — Sestanek so imeli 1. 9. Sodelavec Stanko Šorel je prisotne seznanil s predlogom za združitev. Na postavljena vprašanja pa je odgovarjal obratovodja tov. Okrožnik. Zahtevali so pojasnilo glede direktije združenega podjetja, ki bo v Ljubljani in kaj bo z osebnimi dohodki ter z delavci, ki so zaposleni v obratih, predvidenih za ukinitve. Na to vprašanje je bilo pojasnjeno, da bi morali nekatere obrate na Javorniku ukiniti ne glede na predvideno združitev.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — DNINA BEVC — Vodja delovne skupine je na sestanku 1. septembra obrazložil pomen združitve. Navzoči so bili podrobno seznanjeni z ekonomskim položajem. Imeli so precej vprašanj. Radi bi vedeli za vzroke, zakaj je bila ukinjena cevarna in iz katerih vzrokov nameravajo ukiniti generatorje na Javorniku. Kaj bo, če bo mazut dražji? Zakaj bluming na Beli ne dela s polno zmogljivostjo? Vprašanje je tudi bilo, zakaj naj bi ukinili lahke proge na Javorniku, ko pa gre še vroče železo v prodajo. Zanimali so se tudi, zakaj smo valjarno žice nabavili v Italiji in ne v Zahodni Nemčiji, kjer razpolagajo z boljšimi napravami. Zanimalo jih je tudi, kako bo z osebnimi dohodki po uvedbi 42-urnega delavnika ter združitvi in zakaj v železarni nihče ne odgovarja za napake.

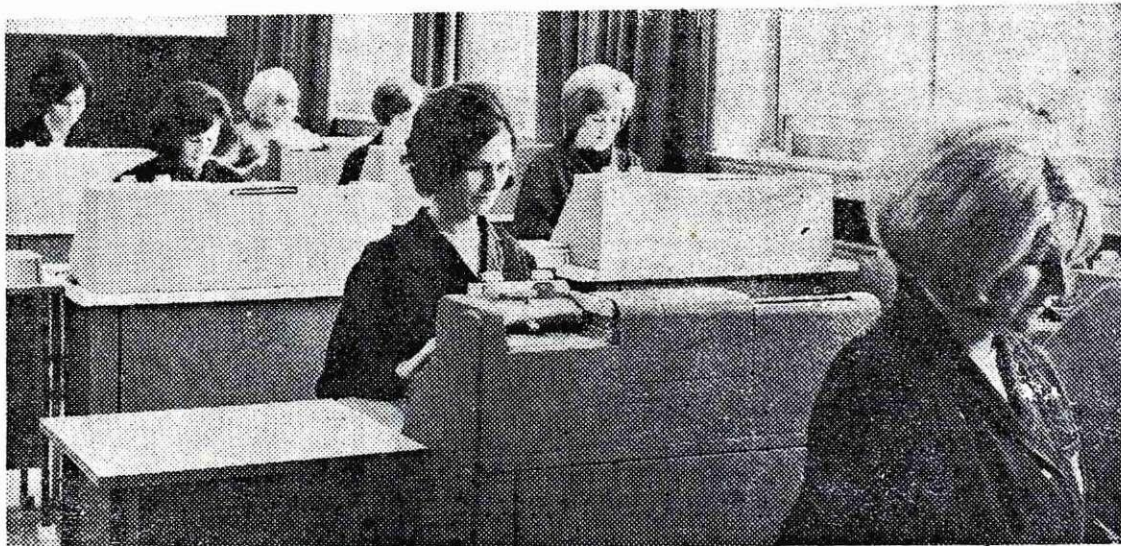
STROJNE DELAVNICE — STRUGARNA, DNINA BRELIH — Sestanek so imeli 2. septembra. Prisotni so se strinjali s predlagano združitvijo, glede direktije, ki bo v Ljubljani, pa menijo, da se ne bi smela preveč razširiti. Ob zmanjševanju staleža ali morebitnega ukinjanja obratov naj se sorazmerno zmanjša tudi število uslužbencev. Ob prehodu na 42-urni delavnik naj bodo osebni dohodki isti, pri koriščenju plačanih dopustov pa prostih dni ne bi smeli upoštevati.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — MIZARJI, STEKLARJI IN PLESKARJI — Na sestanku 2. 9. je tov. Klemenc poročal o predlogu za združitev železarn. Vprašanja, ki so bila postavljena med razpravo, so bila podobna kot so jih postavili delavci na dnini Bevc. Zanimali so se med drugim, zakaj je treba ukinjati tudi rentabilne obrate in zakaj ne moderniziramo valjarne 2400 in kako je z betonskim železom.

UPRAVNE SLUŽBE — STARE DUŠAN — Na prvem sestanku delovne skupine 3. septembra je sekretar delavskega samoupravljanja Milan Polak prisotne obširneje informiral o predlagani združitvi slovenskih železarn. V razpravi je sodelovalo več članov kolektiva, na vprašanja pa sta odgovarjala Milan Polak in Lojze Dolgan. Vprašanja so se nanašala na investicijsko politiko, nastop na tržišču, sklade pri združenem podjetju, samoupravno odločanje itd.

LIVARNA IN MODELNA MIZARNA — Livarji so se zbrali na sestanku delovne skupine 3. septembra, navzoč pa je bil tudi šef talilnic inž. Stanko Čop. Vodja delovne skupine Teodor Vister je obširneje govoril o vzrokih, ki so pomembni za združitev treh železarn. To je mednarodni proces, ki se dogaja po celem svetu. V kolikor se združimo, imamo več izgledov, da izboljšamo sedanji položaj železarn, osnovni cilji združevanja pa so: specializacija proizvodnje, skupni nastop na tržišču ter skupna investicijska politika. Zatem je govoril še o nekaterih podrobnostih, ki so bile opisane že v knjižici, katero so prejeli vsi člani kolektiva. Dalj časa se je zadržal pri livarnah. Povedal je, da je v integralnem načrtu razvoja slovenskih železarn predvideno, da bo jeklolivarna imela proizvodnjo 2.000 ton težkih jeklenih vlitkov, naša siva livarna pa zaradi zastarelih naprav in proizvodne tehnologije itak nima daljše perspektive. Zato jo integralni načrt obravnava le do leta 1973, trenutna situacija pa je taka, da je najprej potrebna specializacija in pri tem omenjal železarno Store, ki ima tudi živo livarno, vendar zaenkrat s premajhno zmogljivostjo. O združevanju je med razpravo govoril tudi inž. Čop ter poudaril, da moramo preiti od polizdelkov na izdelke, pri čemer je poudaril, da bomo na Jesenicah v prihodnje glavni prodajalci debele, tanke in fine pločevine ter žice. Tov. Osvald je povedal, da je povpraševanje za jeklenimi vlitki, posebno za večjimi, veliko in se ni treba bati, da bi livarji ostali brez dela. Najbolje bi bilo, če bi imeli na razpolago ustrezne obdelovalne stroje, da bi vlitke tudi sami obdelali in tako dosegli večjo ceno vlitkov.

V dneh od 30. 8. do 10. 9., to je do zaključka redakcije današnje številke je bilo 165 sestankov delovnih skupin ali 65 %, na katerih so obravnavali integracijo slovenskih železarn

V novih prostorih IBM

OTK v službi proizvodnje

Kemični oddelek se deli na glavni laboratorij, tehnološki laboratorij, laboratorij za ognjeodporni material, pripravo vzorcev vhodnih surovin in medfazne proizvodnje, laboratorij za spremljavo proizvodnje talilnic in spektrokemijski laboratorij.

V glavnem laboratoriju analiziramo vhodne surovine (železove rude, apnenec itd.), vsipne surovine za plavž (aglomerat, limonit, siderit itd.), ferolegure (ferosilicij, feromangan itd.), žlindre, talila, beli in sivi grodelj, kokilno litino, surovine za elektrodni oddelek (ferolegure, rutil, kaolin, živec itd.), elektrodne obloge, varilne praške, surovine za šamotarino (glin, kremen, šamot, magnezit), pocinkane žice, kovine: aluminij, cink, baker in njihove zlitine. Analiziramo tudi jekla v medfazni kontroli in jekla za raziskovalni oddelek na zahtevane elemente, določujemo pa tudi pline v jeklu (vodik, kisik, dušik).

V tehnološkem laboratoriju analiziramo koks, premog, mazut, apno in apnenec, industrijske pline, vodno steklo, mineralna olja in masti, eksotermne mase ter livne praške (pirosip, eksoterm itd.). Ta oddelek ima poseben laboratorij za analizo vode (industrijske vode, odplake, pitna vodna, kotlovska in voda za napajanje parnih kotlov), v katerem opravljamo tudi bakteriološke analize (škodljive coli bakterije). Oddelek vrši tudi meritve delovnega okolja (temperatura, vlaga, prah, ropot, preprih, toplotno sevanje in škodljivi plini).

Laboratorij za ognjeodporni material spremlja proizvodnjo šamotarne in kontrolira te vrste vhodnih surovin: surovo in žgano glino, kvarcit, boksit in mase za proizvodnjo ognjevzdržnega materiala. Kontrolira tudi ognjevzdržni material tujih dobaviteljev: magnezit, krommagnezit, silika itd. (Kraljevo, Arandjelovac, Gostivar).

V oddelku za odvzem in pripravo vzorcev za glavni in tehnološki laboratorij jemljejo poprečne vzorce vhodnih surovin: ferolegur, apna, apnenca, premoga, eksotermnih mas, livnih praškov, aluminija, cinka, bakra, zlitin, jekla za RO, belega in sivega grodlja, kokilne litine in surovine za elektrodni oddelek. V nekaterih surovinah določijo vlogo ter napravijo sejalne analize in dalje pripravijo z drobljenjem, mletjem, sejanjem itd. tako imenovane laboratorijske vzorce. V oddelku za odvzem in pripravo vzorcev za martinarno in elektropeči pripravijo vzorce predprob in končnih šaržev tako, da vzorce navrtajo ali pa odrežejo vzorec, vlit v posebno kokilo in ga pošljejo z račno pošto v analizo v spektrokemijski laboratorij. Tu pripravijo tudi vzorce grodlja, mazuta in žlindre ter vzorce za določevanje plinov v jeklu (vodik, kisik). V oddelku za odvzem in pripravo vzorcev za plavž odvzemajo in pripravljajo povprečne vzorce koks, rude in vsipnih surovin, določujejo vlogo pri vhodnih in vsipnih surovinah, delajo sejalne analize in določujemo obrabo koks (Micum).

Laboratorij za spremljavo proizvodnje talilnic stalno spremlja in kontrolira proizvodnjo kvalitete jekel z analizami na zahtevane elemente. V predprobah v glavnem analiziramo ogljik, žveplo, mangan, baker in kositer, v končnih probah pa še vse ostale elemente: za nelegirana

jekla fosfor, silicij, krom in aluminij ter za legirana jekla krom, nikelj, molibden, volfram, vanadij, titan, cirkon, niob itd. Analiziramo tudi pline v jeklu (vodik, kisik) in grodelj iz plavžev.

Spektrokemijski laboratorij je delno prevzel analize za spremljavo talilnic, to je vrši analize nelegiranih in nizkolegiranih jekel. V prihodnosti pa bomo prešli še na analize visokolegiranih jekel ter žlinder in rud.

V ilustracijo, kako v laboratoriju analiziramo surovine, naj opišemo npr. kemijsko analizo aluminija za dezoksidacijo. V aluminiju analiziramo magnezij in kositer klasično, železo, silicij in mangan fotometrično ter polarografsko svinec, kadmij, cink in baker. Vsi ti elementi so nečistoče in ko jih odštejemo od 100%, dobimo vsebnost aluminija. Drugi primer pa je npr. analiza žgane opeke, ki vsebuje naslednje podatke: točko mehčanja (SK), točko mehčanja pod obremenitvijo 2 kp/cm² (Ta), mehansko trdnost, upogibno trdnost, specifično težo, volumsko težo, poroznost, vpijanje vode, temperaturne spremembe v vodi ali na zraku in določitev magrizanja opeke z žlindro.

Železarski globus

JAPONSKA — Japonska železarska družba Sumitomo bo pričela proizvajati brezšivne cevi s premerom 915 mm. Do zdaj so proizvajale japonske železarske takšne cevi z največjim premerom 355 mm. V svetu pa je največji premer takšne cevi 600 mm.

plačanih dopustov. Na podlagi odobrenih sredstev bo nato odbor program v celoti potrdil, ali pa ga moral dopolniti in spremeniti, odvisno koliko sredstev bo delavski svet Železarne odobril.

Med vlogami so ugodno rešili le vloge za izredno plačane dopuste, tiste za denarne pomoči ali pomoči v materialu pa so zavrnili zaradi pomanjkanja sredstev, oziroma zato, ker odbor sploh ne razpolaga s kakršnimi koli sredstvi.

Na koncu seje so določili predstavniki Železarne, člani odbora za življenjske pogoje in rekreacijo v upravne odbore klubov oziroma društev, nad katerimi je Železarne prevzela patronat. Ta društva ali klube so poprosili, da te predstavnike redno vabijo na njihove seje.

Določili so, da bo naslednja seja odbora 18. septembra 1969.

Ko se majejo tla

(17. nadaljevanje)

Dnevni, nočni čas — odvisen od števila žrtev

V trenutku rušenja — globalno gledano, se nam samo zastavlja vprašanje, kje vse so se lahko zadrževali ljudje: v porušeni in zasuti kletih, v ruševinah zgradb, v polporušeni in poškodovanih stavbah, odrezani na stopniščih in nadstropjih, zasuti na ulicah itd. Prav od teh faktorjev bo odvisna nadaljnja naloga in način reševanja. V ilustracijo naj navedemo nekaj teh usodnih značilnosti:

Dnevni ali nočni čas v mnogočem vpliva na smer iskanja zasutih žrtev potresa. Podnevi se ljudje največ zadržujejo na ulicah, v tovarnah, v šolah, v gledališčih in kino dvoranah, dočim je v primeru nočnega potresa največ ljudi v ruševinah stanovanjskih zgradb ter ustanov, v katerih obratovalni čas je neprekinjen (tovarne, gospodarski in gostinski obrati) medtem, ko je v ruševinah raznih šol in javnih ustanov v tem času število žrtev neznatno.

Urbanistični sistem gradnje je prav tako odločilnega pomena za celokupno število žrtev in nastalih ruševin. Ni vseeno — na področju starejše pritlične gradnje z mnogo lesenih konstrukcij, dočim so daleč boljši pogoji na področjih, kjer prevladuje sistem skeletnih konstrukcij iz armiranega betona s širokimi vmesnimi prostori v obliki parkov in sprehajališč. Na področju goste naseljenosti — bo tudi temu primerano — večje število žrtev in porušeni zgradb.

Prah je redni spremljevalec rušenja

Poleg navedenih faktorjev tudi v mnogočem vpliva na težavnost reševalne akcije nujna pojava prahu — saj je prah redni spremljevalec pri rušenju zgradb. Mnogo prahu je odvisna od materiala iz katerega so stavbe grajene. Trdi kamen in beton ustvarja sorazmerno malo prahu, dočim opeka, vezivna in obložna sredstva (ilovica, apnena in sadrena malta) pogojujejo dovolj prahu. Večje množine prahu ustvarjajo požari v obliki pogorišč in pepela. Pa tudi ostali materiali kot cement, sadra, mleti kamen, oglje in podobno v obliki prahu preprečujejo hitro napredovanje reševalnih ekip, obenem pa škodljivo vplivajo na zasute žrtve v ruševinah. Preprosto se takoj vprašamo, kaj ima prah, pepel in požari tolikšen vpliv na izid reševanja in število preživelih v ruševinah? Torej zasuti žrtvam pod ruševinami, posebno tistim težko ranjenim ali nezavestnim predstavlja prah resno nevarnost — v smislu zadušitve. Poleg tega se prah useda na odprtinah nad ruševinami in tako zapira dostop svežega zraka potrebnega žrtvam za dihanje. Ne nazadnje preprečuje in duši prah klicanje ponesrečenih pod ruševinami, otežkoča prisluškovanje in sporazumevanje reševalcev z zasutimi. Reševalce zadržuje prah in požar pri hitrem napredovanju, saj morajo uporabiti osebna sredstva zaščite (maska, dihalni aparati, Dreger ipd.) ter pri tem vložiti večje fizične napore, kar se časovno negativno odraža pri sami akciji — saj gre v nekaterih primerih reševanja le za minimalna časovna obdobja. Požari v ruševinah nastanejo vsled prekinjenih plinovodov in električnih instalacij ter porušeni peči in ognjišč. Tudi letna doba ima močan vpliv na potresnem območju. Tako pozimi žrtvam potresa preti nevarnost zmrzlin in zmrznjenosti, poleti pa nevarnost infekcij in pojave epidemij ter drugih posledic, ki se širijo z razpadanjem človeških in živalskih trupel. Poplave v ruševinah, vsled poškodovanih vodovodnih instalacij predstavljajo direktno nevarnost za zasute v pritličnih prostorih in kletih. Prav tako tudi poškodovani plinski rezervari in rezervari z lahko hlapljivimi tekočinami predstavljajo dvojno nevarnost — tako za reševalce kot za zasute žrtve. Skratka, povsod v ruševinah najdemo prekinjene električne instalacije, ki predstavljajo (če so pod napetostjo) skrito nevarnost za reševalce pri njihovem napredovanju.

Situacijo ob potresu označujejo tri razvojne faze: potres, kritično obdobje in združevanje sil ter sredstev na celotnem potresnem obdobju s prehodom na enotno delovanje vodstva.

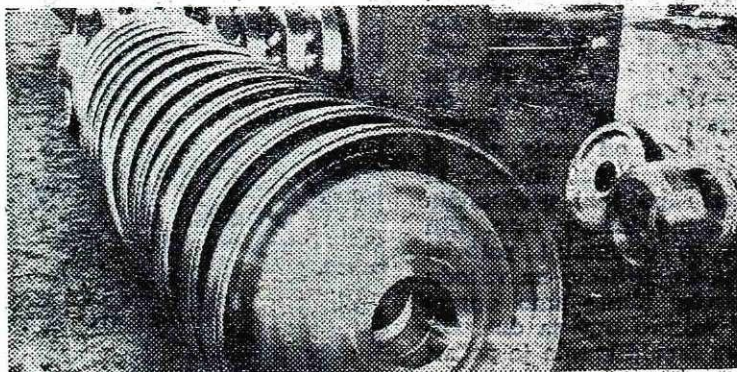
Prva faza: Časovno to obdobje traja nekaj minut tj. toliko časa kolikor traja od prvega do drugega potresnega sunka, ki je določeno mesto porušil.

6. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo Janez KAVČIČ je sklical 6. sejo odbora v četrtek, 4. septembra 1969. Na seji so obravnavali program kulturno, prosvetne, športne in rekreacijske dejavnosti ter reševali vloge za izredno plačane dopuste oziroma za denarne pomoči.

V zvezi s programom kulturno-prosvetne, športne in rekreacijske dejavnosti, so obravnavali tudi sredstva, ki so potrebna za realizacijo tega programa in določili kvoto izredno plačanih dopustov.

Sklenili so, da bodo delavske-mu svetu Železarne na prvi naslednji seji predlagali, da odobri potrebno vsoto denarja, da bi lahko izvedli program in da da soglasje k predlaganemu obsegu izredno

Kolesa za železniške vozove — izdelek železarne Ravne

Spomini iz NOB

Marija
Pikon

Ob 25-letnici osvoboditve Valjeva

Ko nas je gestapo 1. julija 1941. leta izgnal iz naših domov in ko smo se 8. julija ob prisrčnem in bratškem sprejemu znašli v Valjevu, nismo mislili, da nam bo Srbija morala toliko časa nuditi gostoljubje.

Že oktobra 1941. leta smo bili obkoljeni od partizanov, ki so takrat delali še skupaj z Mihajlovičevimi četniki. Nemci so sami izjavili, da še nikjer niso bili v tako vročem kotlu kot v Valjevu. Mesto namreč leži v kotlini, okrog in okrog pa ga obdajajo hribočki in bregovi. Nemci so napadli okolico z letali in z zažigalnimi bombami. Okolica je bila vsa v ognju, četniki pa so takrat pokazali pravi obraz in udarili partizanom v hrbet. Partizani so se morali umakniti, večina v Bosno in na varnejša mesta.

Vojna se je nadaljevala. Vsi pa smo komaj čakali, da bi bila čimprej končana. Težko smo čakali svobode in dne, ko bo nemški okupator izgnan iz naše izmučene domovine.

Približal se je september 1944. Partizani so okrog 10. septembra začeli napadati okolico Valjeva in samo mesto. Kolikor je bilo še Nemcev, so se z njihovimi izdajalskimi pomagači četniki zatekli v kasarno V. polka, kjer je bilo naše prvo domovanje ob prihodu v Srbijo. Skupaj s četniki so se Nemci borili proti partizanom, ki so zasedli že del mesta in ostali dve vojašnici. Blizu hiše, kjer

smo stanovali, je bila čez cesto kasarna pehotnega polka, ki so jo zasedli že partizani. Proti mestu so bili na naši strani travniki in nekaj njiv, na drugi strani proge pa so v zaklonih Nemci streljali na vojašnico. V ulici kraljice Marije pa so imeli partizani postavljen minometalec in strojnico in z vso močjo streljali na Nemce.

Ker sta bila Bosanec Vasja in moj pokojni mož ob tej priliki ravno v mestu v bližini te partizanske skupine, so ju pozvali, da sta pomagala nositi municijo, da so brez zastoja streljali. Oficir, ki je poveljeval tej skupini, je priganjal, da naj na vso moč streljajo, da čimprej uničijo sovražnika. Proti večeru je borba prenehala, Nemci pa so prosili pomoč iz Beograda. Drugi dan je bilo nekoliko mirneje in so se slišali le posamezni strelji. Ko sem se vračala iz mesta, me je srečal naš izgnanec tov. Grbec, prometnik iz Bohinjske Bistrice, ki je prišel sklonjen po cestnem jarku in povedal, kako izza proge streljajo Nemci na vojašnico.

Pred zadnjo hišo me je tudi posvaril, naj ne hodim po cesti. Premišljevala sem, kaj naj storim. Če grem po jarku, bom vsa umazana in bom uničila edini plašč, ki sem ga imela. Ubrala sem jo na ravnost po cesti, prepričana, da se mi ne more nič zgoditi. Nekaj krogel se je zapicilo pred menoj v cesto, namreč moj plašč je bil rdeče barve in je izgledalo kot da izzivam

Nemce. Šele drugi dan me je postalo strah pred mojo lahkomiselnostjo. Kako lahko bi zaradi lahkomiselnosti izgubila življenje.

Nad kasarno V. polka sta priletela dva mala partizanska aviona, katerim so rekli »koruzarji« in obstreljevala ter bombardirala kasarno, v kateri so bili utaborjeni Nemci in četniki. Ob tej priliki so enega sestrelili in je že v zraku začel goreti. Pilot je zgorel in njem in se zrušil blizu poti oziroma ceste na Šabac. Čez travnik na dvorišče, kjer smo stanovali in nas je bilo zbranih okrog petnajst, je priletel v času bombardiranja pripadnik poljske straže, kateri so bili večina na strani partizanov, s takim strahom in grozo v očeh, da v življenju še nisem videla kaj takega.

Nemcev, ki so bili vkopani v kasarno V. polka skupaj s četniki, katerim pa niso veliko zaupali, ni bilo veliko in so čakali na pomoč iz Beograda. Kmalu smo zaslišali tanke in v daljavi detonacijo, ko so po pripovedovanju en tank uničili partizani. Kmalu so se tanki z velikim ropotom in truščem približali našim prvim hišam. Ljudje so bežali iz svojih hiš in stanovalj. Nemci pa so nadaljevali pot do kasarne, da rešijo svoje ljudi, ki so medtem zaprli četnike v kletne prostore in so jih pozneje odprli šele partizani, kakor so pravili očitvidci. Ob skupnem umiku so Nemci, kjer ni bilo nobenega v stanovanjih, vse

pokradli: male in velike prašičke, kokoši, perilo, obleko idr. Nekemu jeseniškemu izseljencu so povsem izpraznili sobo. Ostalo mu je samo to, kar je imel na sebi.

Tudi na naše dvorišče sta pritekla dva Nemca in ker nas je bilo več skupaj, sta jo hitro odkurila. Tako je slavna nemška vojska zapuščala 15. septembra 1944. leta Valjevo.

V mestu je zavladalo veselje, iz bližnjih vasi so prihajali kmetje, da se prepričajo, ali je res, da smo zopet svobodni po tolikih letih. Marsikdo ni mogel verjeti. Na trgu je govoril partizanski voditelj in njegove navdušene besede so privabile mnoge, da so vstopili med borce prostovoljce NOV, posebno mladine, nekaj letnikov pa je bilo tudi mobiliziranih. Tudi iz slovenske kolonije izgnancev se je javilo 30 mož in mladincev. Najmlajša med njimi sta bila komaj 15-letna Pavel Jerman in Zdravko Pikon. Po nekaj dneh zbiranja prostovoljcev so odšle enote na Cer planino, kjer so se zadrževali četniki in naprej proti Beogradu, da osvobodijo naše glavno mesto. Ker se je bližala zima, so nekatere slovenske odbornice ženske organizacije pod vodstvom predsednice Božičeve nabrale pri srbskih kmetih volno, da smo pletle nogavice in rokavice za borce na fronti. Medtem je bil tudi sklican, kakor že večkrat prej, sestanek izgnancev, na katerem je bil iz Slovenije tudi podpolkovnik

Pero Popivoda, ki je razložil, kakšna je situacija v Sloveniji. Z njim je bil tudi njegov brat Krsto.

Ker se je vedno bolj približeval čas osvoboditve Beograda, je nekaj dni pred tem prišlo v Valjevo tudi nekaj članov slovenske vlade. Spominjam se Dušana Kvedra, Joža Rusa, Marjanja Dermastja in še nekaterih drugih, ki so govorili tudi z našimi vodilnimi Kristanom, Klavoro in še nekaterimi drugimi. Dne 20. oktobra leta 1944 je bil po hudih uličnih borbah osvobojen tudi Beograd. V Valjevu se je ta večer zbrala ogromna množica ljudi in izražala svoje veselje. Doma sva ostali s hčerko in nisva vedeli, kaj se dogaja, ker smo bili izven centra. Prvi, ki je prišel po cesti, pa je sporočil grozno novico, da so se četniki prebili iz Cer planine in da po mestu koljejo in delajo nekaj strašnega. V hiši smo bile le gospodinja z dvema hčerkama, neka Bosanka s fantkom in punčko ter midve s hčerko. Bile smo prepričane, če pridejo četniki do nas, da bodo vse pomorili.

Ko tako v temi in negotovosti čakamo, kakšna usoda nam je namenjena, se dvignem, da grem na cesto pogledat, če morda zvem le kaj bolj zanesljivega. Obe ženi in otroci so me prosili: »Tetka Slovenka, nikar ne hodite!« Ker v taki negotovosti ne moremo čakati, sem šla na cesto, katera vodi proti Beogradu in se je imenovala Karadjordjeva ulica. Ko naredim nekaj korakov proti mestu, srečam moškega in žensko, na sosedovih vratih pa se prikaže mati prvega javnega tožilca in mi povedo, da je Beograd osvobojen.

Vsa srečna hitim nazaj v hišo, da povem novico in jih rešim strahu. Ker hčerka ni hotela z menoj v mesto, ker

se je... vala... spodinj... mi ostaj... ko Voj... pridru... bila ne... stavah... pohoda... z mož... slavimo... nekje... pod ru... sed, to... doživeti

Čez dni nesel... tov. V... veljnik... padel... da. S... neko... vedela... odhod... da bom... in naj... stroško... garete... Dne 24... se s h... tirmo... Vožnja... tekala... Lajkova... gnali iz... samo zak... in pro... Hčerka... mlo j... prišel... poln... vzel na... cinger... zelo nar

Ob pa... takoj... proleti... rem je... rega se... jo, mi... moj m... grad p... Saraje... zadržev... vodnike... kazal... dih bo... ognje... mrzlo... doma... bili na... granat... borcev... mojega... di 12... možev... bilo v... tem t

KOŠIR MITJA

FRENEY — centralni steber

Sonce zaključuje svoj lok in izginja nekam za Inomnato, ko imava z Marjanom prostor za bivač pripravljeno. To bo za naju največjastnejši bivač v življenju. Predstavlja ga ozka polička na boku Centralnega stebra v Freneyu. Oba poznavata zgodovino te smeri, veva za številne poizkuse, žrtve in končno tudi zmage. Zavedava se pomembnosti tega dogodka za naju in za najino domovino in zato nadvse skrbno pripraviva vse potrebno, da bova jutri sposobna preplezati še zadnjih dvesto, a zato najtežjih metrov.

Sonce je dokončno zašlo in iz doline se s senco priplazi tudi mrz, da brž smukneva v puhovke in bivač vreče. Z večerjo sva zaključila in sedaj uživava v čudovitem razgledu. Ker sva zelo visoko, nama pogled obviada celo obzorje, ki ga v celoti sestavljajo gore, znane in neznanne, priča sva fantastično le-

pemu sončnemu zahodu in čudoviti igri barv na vrhovih teh gora, najvišjih v Evropi. Dan se vedno šibkeje upira noči in v dolini zagore lučke. Courmayeur in Entreves. Na nebu pa se prižgo večje, svetlejšje in mnogoštevilnejše zvezde, ki nama bodo svetile celo noč in nama oznanjale čas.

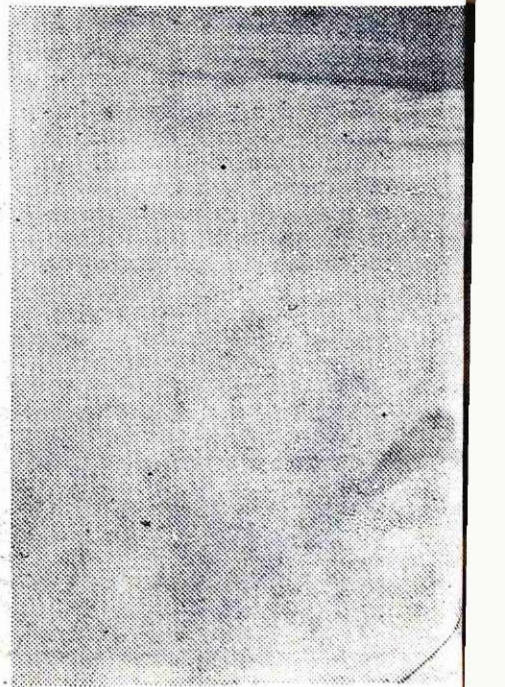
Do naju priplava vrisk. Boro in Stane sta v sosednjem stebru Derobé. Plezata prvo ponovitev Harlinove smeri. Tudi onadva sta morala odnehati in se pripraviti na mrzlo noč v steni visoko pod vrhom Mont Blanca. Ko ugasne še zadnja dnevna luč na najvišjih vrhovih, se tudi midva pogrezneva v nemirno spanje. Vsakokrat ko zaspim se nagnem proti prepadu in ko se napne varovalna vrv se zbudim. Tako se ponavlja pozno v noč, potem pa ne morem več zaspati. V mislih še enkrat prehodim našo pot. Dva dni je že mi-

nilo od kar smo se z žičnico odpeljali iz Chamonixa na Aiguille du Midi. V čudovitem jasnem vremenu se je gondola vzpenjala po jekleni žici proti visokemu sončnemu vrhu. Še isti dan smo odšli po ledeniku Geant do bivača na Col de la Furche. Ko je sonce zašlo za vršno kupolo Bele gore, smo vstopili v bivač. Vendar nismo držali v notranjosti bivača. Sedli smo na majhno terasico pred bivačom in uživali neskajeno veselje, ki prevzema človeka, ko takole v družbi prijateljev občuduje daljna obzorja in se v tem izredno lepem svetu sredi gora počuti svoboden. Stane je vneto fotografiral to veličastno igro svetlobe in sence, ki jo je pričaralo zahajajoče sonce — ta najpopolnejši slikar stvarstva. Odpravili smo se spat, ker nas je čakal naporen dan. In ko so se na nebu prižgale prve zvezde, je bilo v bivaču že vse tiho. Ura

je bila polnoč, ko smo zapustili to prijetno zavetišče in se potopili v temo in med razpoke ledenika Brenva. Pred nami na ledeniku je migetalo nekaj lučk. Bile so naveze, ki so šle v steno Brenve. Sledili smo jim, ko pa so oni zavili na Col Moore navzgor, se je naša pot spustila strmo navzdol, v krnico na Grand Pilier d'Angle. Dober sneg nam je olajšal sestop, zato smo se spodaj skoraj izgubili v blodišču razpok. Bili smo na začetku znamenitega pristopa do Freneyev, pod Col Petereyem. Toda od sedla nas je ločil še ogromen kuloar, ki že sam po sebi predstavlja kvalitetno ledeno turo. Bili smo že v zgornji polovici žleba, ko je nebo na vzhodu zažarelo. Nemo smo opazovali rojstvo novega dne. Orjaška žareča krogla je počasi drsela izza gora.

(nadalj. prihodnjič)

Megleno morje z vrha Mont Blanca

ona, da bo varo-
otr, da bo z go-
njenimi hčerka-
stala, sva z Bosan-
ojnšli sami in se
užili, katera je
nepredna in vsa v za-
h, pa je ves čas
da skrb, kako je
ožen sinovoma, ali
io oženje, ali pa so
v kakšni ulici
rušeni. Za to ni be-
to, človek le sam
reti,

z dno je nekdo pri-
no, ki jo je povedal
Vojta je Pikon, po-
kev iz Vistada,
l obhoditvi Beogra-
S in srcem mi je
liko, mila to, ker je
la, pripravljam za
d v grad, je izjavila,
om ma več izvedela
aj selam prevelikih
ikov je mislila na ci-
teinege pribojške.
24. ora zjutraj sva
hčnapotili z ozko-
žeto v Beograd.
nja, kar v redu po-
la, smo prišli v
ovavse civiliste iz-
i iz, češ da je vlak
o tako. Vse prošnje
proti miso pomagali.
rka, je začela tako
j, jo prositi, da je
el žona, ki je bil
rjev, vodnik in
najin Marico Men-
er vo, čeprav so bili
nam.

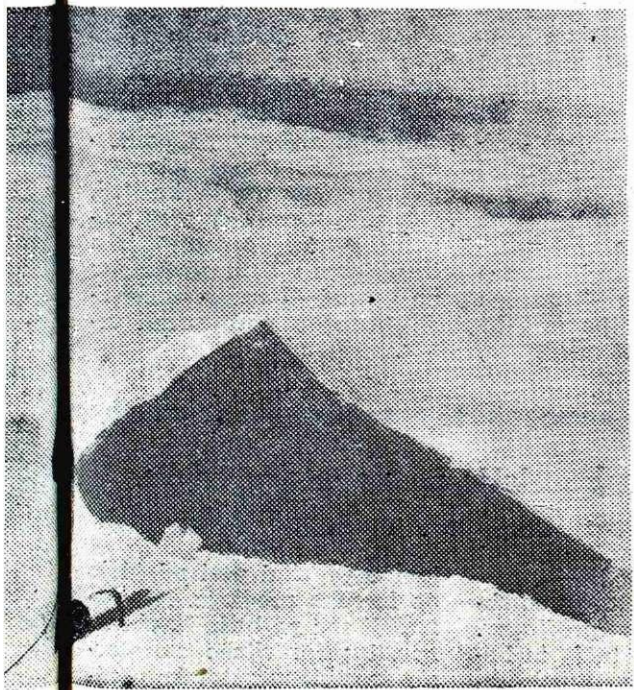
b prv Beograd sem
oj po I. bataljon VI.
leterdivizije, v kate-
je ž. Znanec, kate-
sečila pred posta-
mi rdil vest, da je
i morbah za Beo-
d papotil me je v
ajevico, kjer se je
rčevalatjon. Starejši
nik, povedal in po-
al, kjer so po hu-
bočivali in kurili
je, je bilo zvečer
lo, se ogreli. Nena-
na jemuna, kjer so
na Nemci, priletela
nata ubila sedem
cevred njimi tudi
jega. Bilo pa je tu-
12. Vrnili mi je
ževo medtem ko je
o vslo uničeno. V
a trenutku ga ni-

sem mihi vprašala za naslov,
le zahvalila sem se mu in od-
hitela, da dobim Marico in
hčerki ter da poizvem za si-
novoma. Ker hčerka še ni
nič vedela o smrti očeta, mi
pravi: »Ti samo za Mihija in
Zdravkoto sprašuješ, kje je
pa ata, pa nič.« Z največjo
muko ji odgovorim, da bomo
to izvedele. Od nekega poro-
nika sem zvedela, da bosta
II. in III. bataljon imela čez
pol ure premik čez most in
da naj kar v bližini počaka-
mo, da pridejo in jih bomo
sigurno dobile. V tem že
ugledam najmlajšega sina, ki
koraka poleg topov. Hitro
stopim do njega, da mu po-
vem, da Sonja še nič ne ve
za očetovo smrt. Nato se pri-
bliža Poldi Krašovec in iz-
menjamo nekoliko besed. Le-
ta nam pove, da je drugi sin
Mihj kurir in da ima ko-
njička, s katerim hitro pre-
naša pošto. Nepričakovano se
je poleg mene znašel tudi
drugi sin. Namesto pozdrava
mi pravi: »Vidiš mama, mi-
dva sva ostala živa, ata pa
je padel.« To je bil nenaden
in težak udarec za hčerko.

Prva Proleterska, VI. Lička
in druge enote so nadaljevale
pohod na Srem, svojim zma-
gami in žrtvam nasproti. Sin
Mihi je padel 15 dni po oče-
tovi smrti, najmlajši Zdrav-
ko pa se je pridružil v Pa-
kracu Prešernovi brigadi in
šel s XIV. divizijo čez Mur-
sko Soboto do Avstrije kot
mitraljezec do končne zmage
nad nemškim okupatorjem.

PROSTOVOLJCI SLOVENCI IZ VALJEVA:

Alojz Beravs, Metod Bal-
derman, Anton Bogataj, Franc
Cink, Pavel Jerman, Poldi
Krašovec, Rudolf Kokal, Bo-
ris Kos, Alojz Levstik (težak
invalid), Bojan Laharnar,
Franc Mohorič, Rudolf Mar-
kelj, Miha Pikon st. (padel),
Miha Pikon ml. (padel kot
kurir), Zdravko Pikon, Pepi
Ravnik (padel), Stanko Sa-
vinšek, Avgust Sotlar (pa-
del), Alojz Slivnik (padel),
Sajovic (padel), Anton Širok,
Igor Sink, Savo Sink, Alek-
sander Tufekčič, Ivan Ulčar
(padel kot kurir), Uršič (in-
valid), Pepi Zupan, Bojan
Pohar (invalid), Verko Gasar.

86

»To je res,« mora Tine na tihem priznati. Čupni-
kovo ključavničarstvo ni bilo kakor v tovarni, se
zaveda, toda on se je kljub temu prizadeval, da bi
postal sposoben ključavničar. »Pomočniški izpit sem
teoretično in praktično opravil z odličnim uspehom,«
poudari, kakor je menda že davi poudarjal Mareju.

»Z odličnim uspehom?«

Tudi inženirjeve besede imajo zaničljiv Marejev
prizvok in Tinetu ne obetajo nič dobrega.

»Odličen uspeh pri izpitu še ne pomeni, da si
odličen ključavničar. To bomo šele videli, če te
bomo zaposlili v tovarni.«

»V tovarni?« vtrepeta Tine v začudenju.

»Ničesar še nisem rekel. Vseeno mi jutri prinesi
tvoje pomočniško spričevalo.«

»Spričevalo?« Tine komaj verjame.

»Ja, spričevalo! Potem bomo videli.«

»Gospod,« bi mu Tine najraje poljubil roko.

»Če bo kaj, se ti ni treba zahvaljevati! Zame boš
kakor drugi, čeprav si prvi, za katerega se bom
morebiti zavzel. A ne zaradi tebe! Zaradi gospe
Waldnerjeve, ki te je menda najela za prihodnje dni!
Njej se zahvali, če bo kaj! Tu pa imaš tri kovače!«

»Ni treba, gospod!«

»Vzemi!« ga inženir ostro pogleda.

»Preveč je!«

»Moja žena in gospa Waldnerjeva menita, da si
toliko zaslužil.«

»Kovač bi zadoščal.«

»Tudi jaz mislim! A najela te je moja žena. A
kdor najema, ta plačuje! Vzemi! V tovarni ne boš
toliko zaslužil!«

»Hvala, gospod! Zares, hvala!«

SIVO MESTO

»Tako! In jutri prinesi knjižico moji ženi! Če bo
kaj, te bodo obvestili iz tovarne. Grüss Gott,« da z
nemškim pozdravom inženir vedeti, da je pogovor
končan.

Tine bi najraje zavriskal pod aprilske zvezde, ki
jih je videti skozi veje kostanjev, ki še niso odprli
svojih listov, a so njihove veje že nabrekle od po-
mladi.

»Če se bo zavzel Wildbach, potem je moje brez-
poselnosti za vse čase konec. In zavzel se bo!«

O tem je Tine prepričan. Drugače bi inženir ne
zahteval pomočniškega spričevala.

»O, sreča, sreča! Nasmehne se ti, kadar jo naj-
manj pričakuješ!«

Samo tisti, ki je kakor Tine tako brezupno pri-
čakoval, da ga bodo zaposlili v tovarni, lahko
razume Tinetovo srečo, ki ga nosi proti domu
kakor na perotih.

»Mati! Mati!« plane v koč. »Zberi se! Zberi!
Pripravi na veselo novico! Zaposlili me bodo! Za-
poslili v tovarni!«

»Kaj praviš?« ga Ana ne razume.

In Tine ponovi in mora ponavljati, dokler se
mama ne zbere in ne dojame vsega, kar je danes
doživel.

Jutri nesem knjižico inženirju Wildbachu! Ju-
tri!« ponavlja Tine.

»Wildbachu?«

Ana komaj verjame. Wildbach je vendar postavil
Martina na cesto in zahteval, da se ga nikoli več
ne sprejme na delo v tovarni, čeprav je bil Mar-
tin sposoben delavec.

»Pa ne da bi Wildbacha zapekla vest?« raz-
mišlja Ana a molči, ker je Martin in vsa nesreča,
ki jo je povzročil s svojo trmoglavo politiko, ta
hip preteklost. Glavno je, da dobi Tine zaposlitev
in da zaživi življenje, drugačno življenje kakor
njegov oče. »Wildbach je dober človek. Krivico mu
delajo, ki ga preklinjajo,« pravi, čeprav ga je tiste
dni, ko so odpustili Martina sama preklinjala in
čeprav ji je Wildbach, ko ga je šla prosit naj bi
Martinu oprostil, zagrozil, da bo poklical žandarje,

če se mu ne spravi izpred nog. Tisoč psov je iz-
rekla, ko ga je preklinjala, a ji je sedaj žal za
sleherno. Morda jih je inženir že pozabil, pozabil
vsaj tiste, ki mu jih je takrat izrekla v obraz.
Moral jih je, saj bi se drugače ne zavzel za Tineta.
A ko bi vedela, da jih ni, bi se mu šla opravičiti.
Opravičiti ta hip, ko bi le mogla s postelje.

Ta misel jo vrta. Vrta tudi potem, ko Tine
leže in je v kolibi zopet temno. Vrta, pa si ne
upa vprašati Tineta, kaj je inženir rekel, ko mu
je Tine povedal, čigav je.

»Pa si povedal, čigav si?« vpraša naposled, da
bi se pomirila.

Toda Tine je ne sliši več. Tine spi. Spi kot ubit.
Ne bo ga budila. Tine ima za seboj trd delovni
dan. In prav tako trd delovni dan ga čaka jutri.

»Kam je že rekel, da bo šel,« se Ana ne more
spomniti. Zato neha razmišljati o tem in raje misli
na bogato plačilo, ki ga je Tine zaslužil pri Wild-
bachu. »Trideset dinarjev! Tri kovače! To ni malo!
Ne, to ni malo.«

Ta misel jo pomirja. Ne zaradi denarja samega,
marveč predvsem zato, ker v tem plačilu vidi,
da je inženir Wildbach na Martina že pozabil, a tudi
nanjo in njene kletve, s katerimi je klicala nad
inženirja smrt in pekel.

»Dober človek je,« ponavlja, obenem pa se ji
zdi, da ji je Tinetova novica vrnila polovico zdrav-
ja in da je najhujše že za njo.

Jutri bo morda lahko že vstala.

Tako Ana upa...

3

Tine žari od sreče, čeprav ni danes začel delati
pri gospe Waldnerjevi, ker je nekaj dni ne bo do-
ma in ker bo nekam odpotovala z možem. Tako
mu je rekla davi in pri tem delala tako nesrečen
obraz kakor da bi raje ostala doma. Oglasi naj
se v ponedeljek, mu je naročila. A ko bi do tedaj
že dobil zaposlitev v tovarni, naj pride po delu,
ker ve, da bi ji nihče ne znal tako po srcu (tako
je rekla) urediti vrta, kakor bi ga ji Tine.

»Prijazna ženska,« razmišlja Tine o lepi gospe,
ki bi se ji skoro pozabil zahvaliti za dobroto, ker
je samo ona pregovorila inženirja Wildbacha, da
se bo zavzel zanj. »Torej misli, da bom v poned-
eljek že delal v tovarni,« si razlaga njeno prošnjo,
naj bi prišel kljub temu, če bi v ponedeljek že
delal, obenem pa mu je ponujala predujem, kakor
da bi si ga hotela zaarati. »Razumljivo, da nisem
mogel vzeti,« si pravi, da je storil prav, ker pre-
dajma ni vzel in se ji pri tem lahko spodobno
zahvalil. Potem ga je vprašala, kako mu je ime,
in ko je zvedela, je rekla, če Tine ni Valentin, ka-
kor da bi moglo biti drugače.

— Tine... Valentin... Vali... Da, tudi Vali
je Valentin. Lahko bi vas klicala Vali, če vam je
všeč.

— Vali? Hm, to je lepo, prelepo ime za človeka,
kakor sem jaz, — ji je rekel.

— Da, lepo. A za nikogar, ki je sam lep, ne
prelepo, — se je nasmehnila in ga žareče pogledala:
Ko bi ne bila poročena žena in gospa, bi si Tine
ta pogled lahko po fantovsko tolmačil.

»Prijazna je. Zelo je prijazna. Kdo bi verjel,
da so lahko taki ljudje tudi med gospodo,« se Tine
še vedno ne more načuditi dovolj preprostosti in
prijaznosti lepe gospe, ki je govorila z njim, kakor
da ji je enak, in mu potem rekla, naj nese takoj
spričevalo gospe Wildbachovi, obenem pa mu ob-
ljubila, da bo telefonsko še enkrat poklicala inže-
nirja Wildbacha.

— Veste, stari ljudje so pozabljivi. To je po-
sledica skleroze.

Da, tako je rekla.

— Sklerotik je kakor moj, — se je namuznila.
Tine ne ve, kaj je s tem mislila.

Tudi gospa Wildbachova je bila prijazna.

— Mein Kind mi še telefonirala, — je rekla v
svoji slovenščini, nato pa ga pohvalila za včerajšnje
delo in obljubila, da bo sama pritiskala (tako je
rekla) na moža, da bo Tine, če že ne jutri, a po-
jutrišnjem prav gotovo dobil iz tovarne obvestilo
o zaposlitvi.

»Jutri ali pojutrišnjem?«

Tinetu je da bi ponorel od sreče in neučaka-
nosti. Nikjer nima obstanka. Tako dolg je dan in
še daljša je noč pred tem jutri.

In tudi samo jutro je neskončno dolgo. Nenehno
pogleduje na cesto, kdaj bo zagledal pismonošo.

Deveta izmena pošilja pozdrave iz Crikvenice

Četrtega septembra je odšla v Crikvenico deveta izmena. Najstarejša med njimi je družinska upokojenka Marija Logar iz Dobrave, ki ji je 74 let. Najstarejši moški pa je vedno mladi Jože Truhlar, ki mu je 68 let. Najmlajša med njimi je dveletna Eva Korošec, ki nam je kljub temu znala reči, da je rada na morju in še petletna Mojca Vergel, ki je povedala, da zelo rada brodi po morju.

Kot že vemo, je letos dom preurejen. Gostje so prenočevali in še bodo do konca septembra samo v domu in v vili Brezigar. Hranijo pa se vsi v domu. V tej izmeni nas je bilo le še šestdeset, prve tri mesece pa so imeli z zunanji vred tudi do 200 gostov in so morale kuharice in strežnice krepko delati.

Kaj je bilo do letošnje sezone narejenega, ne bomo ponašali, ker je bilo o tem že veliko napisanega. Upravnika pa smo vprašali, kaj bi po njegovem morali še izboljšati. Tov. Nikola Radić je dejal: »Predvsem potrebujemo večji paviljonski prostor, da bi vpeljali samopostrežbo kot je v Biogradu, da bi se gostje ob največjem navalu lahko hitreje razvrstili. Tako pa so morali nekateri čakati, da so pojedli prvi in da so lahko prišli na vrsto drugi.«

In še nekaj tišči upravnik. Na plaži bi rad imel shrambo

pina tista od 6. do 18. julija, v kateri sta za zabavo najbolj skrbela Ivko Kos in Mirko Petač. Bilo je dovolj petja in dovtipov, večkrat pa so se tudi veselo zasukali in to vsi od kraja.

Najbolj topla voda je bila 25. julija, ko je imela kar 27°. Na soncu je bilo takrat 47°, v senci pa 32°. Vodo namreč vsak dan merijo. V času našega bivanja je imela voda prvi dan 23, drugi dan 22, tretji dan 21 stopinj in tako dalje. Prav gotovo je na morju tudi septembra lepo. Bolj mir je in za počitek kakor nalašč, za porjavitev pa je tudi sonca še dovolj.

Pokramljali smo z našimi upokojenci, kajti le-ti v septemberskih izmenah običajno vodijo. Vprašali smo jih, zakaj pridejo septembra, kako se na morju počutijo, so zadovoljni s hrano in med drugim tudi če radi berejo Železjarja in še kaj.

Jože Truhlar, znani hribo-

pa sem z vsem zadovoljen.

Marija Logar je rekla: »Na morje grem rada, da se sončim, da dobro jem, da sem v prijetni družbi, skratka, da se imam dobro.« Rresnično, neprestano so jo obkrožale številne žene, ki so bile polne zdravega humora.

K temu razgovoru je prisel tudi Francka Burnikova, ki ji je na morju tako všeč, da je bila letos že trinajstič v Crikvenici. Ona in vse navzoče pa so na vprašanje, če jim ugaja Železjar, dejale, da ga nadvse radi berejo in da ga vsak teden težko čakajo. Na vprašanje, kaj želijo v njem bralcem povedati, so dejale: »Pozdravljamo vse Jeseničane in okoličane ter vsem želimo vse dobro. Vsem pa, ki so nam omogočili to lepo bivanje na morju, pa se prav lepo zahvaljujemo.«

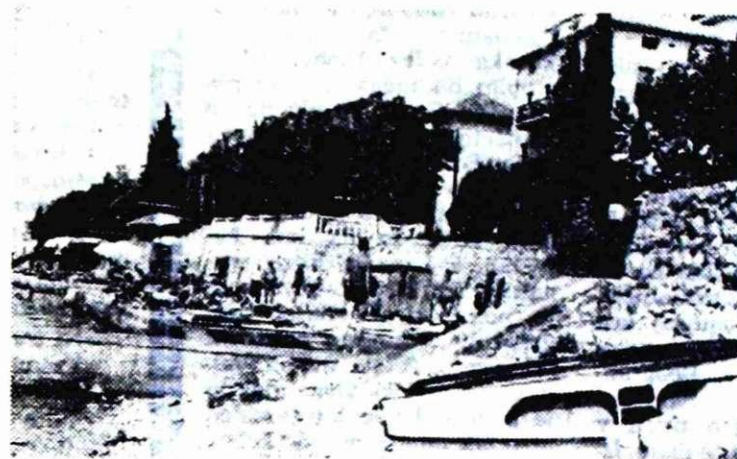
Zanimala nas je tudi knjiga pripomb oz. pritožb. V njej pa smo našli same pohvale.

Letos je bilo doslej vpisanih sedem pohval od 34 poedin- cev in posebej od treh družin. Nanašajo pa se na vseh šest zaposlenih v kuhinji, na dve strežnici, točajko, knjigovodjo in upravnika. Poimen- sko pa je največkrat omenje- na Tončka Noč. Ko smo jo vprašali, zakaj, je dobesedno rekla: »Vpisano je, ampak za to ne morem nič pomagati!« To pa je najboljše opjasnila 67-letna Francka Burnik, ki je rekla: »Zelo smo zadovolj-

ni s strežnicami. Mladim je verjetno šola veliko koristi- la.«

V Crikvenici in okolici je kljub septembru še veliko go- stov. V oknu turističnega ura- da je bilo v ponedeljek 7. septembra napisano, da jih je v mestu, Novem Vinodol- skem, v Selcah in v Dramlju še natanko 10.050, kar je za ta čas resnično visoka šte- vilka.

B. B.

Pogled na dom in plažo s kopalci v Crikvenici

Seja sveta DE valjarne Bela

V sredo 3. t. m. je bila seja sveta DE valjarne Bela. Najprej so pregledali izpolnjevanje sklepov, nato pa razpravljali o proizvodnji za avgust ter o sanaciji in integraciji. Ob koncu seje so bila na dnevnem redu še poročila predsednikov komisij.

Pri pregledu izpolnjevanja sklepov prejšnje seje so ugo- tovili, da novi cenik še ni izdelan. Zaenkrat valjarna ži- ce v cenik še ni vključena, bo pa vnešena pozneje. Sklep prejšnjega sestanka ostane še naprej v veljavi. Analize za prehod na 42-urni delavnik so že izdelane in ga bodo lah- ko uvedli s 15. septembrom. Na tej osnovi naj bi bluming delal po sistemu 4 + 1 s tem, da bodo obratovali tudi ob nedeljah in praznikih. To velja tudi za oddelek površin- ske obdelave. V valjarni ši- rokkih trakov, liniji rezanja ter v oblikovalnici naj bi de- lali po sistemu 5 + 2. V ne- deljah bodo prosti, drugi prosti dan pa bo takrat, ko bo predvidena menjava va- ljev. Tudi med razpravo so obširneje govorili o uvedbi skrajšanega delovnega časa in omenjali skupino delavcev, ki je bila dodeljena iz va- ljarne 1300, vendar bo treba nove delavce še priučiti.

Z izplnom v avgustu niso bili zadovoljni. Še posebej velja to za valjarno žice, va- ljarne trakov in linijo reza- nja. V valjarni žice je bila tudi slaba proizvodnja, zato so bili sprejeti ustrezni ukre- pi in se stanje izboljšuje. Ko- misija za izplene predlaga, da bi upoštevali pri penali- ziranju blumov in ingotov samo 25%, ker bi bili v na- sprotnem primeru penali previsoki, inž. Črv pa meni, da je glede izplenov potre- ben dogovor z OTK. Izplene naj bi računali po dneh, ker ugotavljajo prevelike raz- like med izmenami. Večkrat

se bodo morali sestati tudi z asistenti, ker je treba odpra- viti zastoje in pooprstiti kon- trolo. V avgustu so imeli 221 ur zastojev na blumingu, v valjarni trakov pa 43 ur, predvsem zaradi raztrganega traku. Do zastojev pride tu- di ob menjavi dnin, kar pa je treba odpraviti. O zasto- jih v valjarni žice je govoril tov. Grošelj in povedal, da so imeli 370 ur zastojev ali 56%. Največ zastojev je bilo zaradi okvar hidravlike, peči, električnega motorja na pro- gi 270 Ø in manjšega remon- ta peči.

Zaenkrat valjarna žice še sledi planskim nalogam, tež- je pa bo doseči povečanje plana za 2.000 ton. O pro- blematiki ostalih odelkov so razpravljali še sodelavci Kav- čič, Koselj in inž. Črv. Pri obravnavi sanacije Železarne so povedali, da so rezultati v primerjavi z lanskimi bolj- ši, toda mesec julij je bil najslabši in se je izguba ne- koliko povečala. Ukinjena je tudi nerentabilna proizvod- nja v avljarni 1300. Namesto 56.000 ton bo le 42.000 ton proizvodnje, kjer pa je vste- tih tudi 100.000 ton pločevine,

ki jo bodo izvaljali v valjarni trakov in termično obdelali v valjarni 1300. Valjarna Be- la bo še bolj obremenjena, ker bo treba valjati vložek za srednjo progo — kvadrat 120, toda le nekaj časa.

15. septembra bomo imeli referendum za združitev. Obrazložili so namen zdru- žitve ter način dela v zdru- ženem podjetju. Z združitvi- jo bodo povečane možnosti za nadaljni razvoj, s tem pa še niso odpravljene možno- sti, da se nam pridružijo tudi druga podjetja kot npr. Plamen Kropa, Veriga Lesce, Žična Celje itd. V zvezi z integracijo je bilo v valjarni Bela že več sestankov delov- nih skupin, ostali pa jih bo- do imeli v prihodnjem ted- nu. Sprejeli so sedem skle- pov, ki se v glavnem nana- šajo na uvedbo skrajšanega delovnega časa, na vzdrževa- nje žerjavov ter brusilnih strojev v oddelku površin- ske obdelave. Tretji sklep govori o izboljšanju izplenov v vseh oddelkih. Na osnovi sprejetih sklepov pa bo tre- ba organizirati sestanek vseh članov sveta DE in komisij, izdelati program dela za teh- nološko in organizacijsko izboljšanje v valjarni žice ter po uvedbi 42-urnega delovni- ka ponovno obravnavati cen- nik.

1. seja komisije za novatorstvo in racionalizacije v valjarni Bela

(nadalj. s 5. str.)
ustrezen sklep, nato pa so ob- ravnavali sedem predlogov. Dogovorili so se tudi, da bo- do kolektiv valjarne Bela se- znanili s posebnim obvesti-

lom o pravilni poti od ideje do izvedbe predloga. Na pri- hodnji seji pa bodo že obra- vnavali pripravljene novator- ske in racionalizatorske pred- loge.

— or

Strežno osebje, kuharice, knjigovodja in upravnik doma v Cri- kvenici

za rekvizite, kamor bi lahko vsaka družina spravila svojo desko in drugo. S plaže je namreč odganjal ljudi iz dru- gih domov, pa je pri tem na- letel na organe milice, ki so mu povedali, da je plaža po- vsod za vse odprta.

Pogovarjali smo se tudi s knjigovodjem tov. Alojzom Živkotom. Povedal je, da je bila letos najbolj vesela sku-

lazec, večni mladenič, je de- jal: »Na morje grem zelo rad, da se me tudi tu prime son- ce in da se okopam tudi v zdravi morski vodi. Grem pa najraje septembra zaradi mi- ru in ker vem, da poletni me- seci pripadajo našim aktiv- nim delavcem v Železarni in njihovim otrokom, ki imajo le poletni počitnice. V domu

Naši sodelavci, upokojenci in njihovi otroci devete izmene v Crikvenici

Prek Jelovice v Železnike

(Komemoracija ob obletnici smrti
Joža Gregorčiča)

Zborovanja gorenjskih aktivistov v Železnikih, ki je bilo preteklo medeljo, se je udeležilo precej močno zastopstvo iz jeseniške občine, nekdanjih aktivistov in borcev NOV ter številna mladinska delegacija.

Pot z avtobusi nas je vodila prek Jelovice, ki je med NOB sprejela pod svoje okrilje številne partizanske enote in jim predstavljala obsežen manevrski prostor v bitkah z močnimi nemškimi sovražnimi silami. V teh borbah pa je ugasnilo prenekatero življenje naših partizanskih borcev, ki se jih le poredkoma še spominjamo.

Pred 27. leti je na Lipniški planini padlo 27 borcev zaščitne čete štaba II. grupe gorenjskih odredov. Med njimi je padel tudi komandant

II. grupe gorenjskih odredov narodni heroj Jože Gregorčič — Gorenjc. Ustavili smo se ob spomeniku tem padlim borcem ter položili lep venec. France Treven je obudil spomin na predvojno življenje in delo Joža Gregorčiča na Jesenicah, v internacionalni brigadi Georgija Dimitrova med špansko državljansko vojno ter po dveh letih življenju v taborišču v Franciji spet na Jesenicah, ko je prvi dvignil prapor upora proti fašističnim grabežem in zavojalcem. Mladinka Majda Jakšič pa je z recitacijo zaključila kratko komemorativno slovesnost. Podobno slovesnost je imelo zastopstvo radovljiške občine, med katerimi smo srečali stare znance iz Bohinja, Gorij in Radovljice.

Na poti prek Rovtarice smo se ustavili v Češnjici. Pri majhni skupni zakuski je spregovoril predsednik ObZKS Jesenice Pavle Lotrič

o 50-letnici KPJ, našem povojnem razvoju, ki ga je vtkala stara generacija in o nalogah, nadaljnje poti naše samoupravne družbe. »To pa je naloga, v katero je že posegla mlada generacija,« je dejal tov. Lotrič.

Železniki so bili resnično praznični: v zastavah, cvetju in zelenju, čisti in prijetni. V muzeju pa imajo eksponate, ki govorijo o zgodovini železarstva v tem kraju. Sredi Železnikov je visok plavž, ki priča kot spomenik na davno preteklost.

Srečanju gorenjskih aktivistov so prisostvovali ugledni republiški družbeno politični delavci, slavnostni govor pa je imel Vinko Hafner, podpredsednik izvršnega sveta Slovenije,

Kot že mnogokrat doslej, je tudi v Železnikih manifestirala naša povezanost z naprednimi družbenimi tokovi. Taka srečanja so pa tudi prilžnost za osvežitev vezi s tovariši z vojnih in povojnih dni.

Vibr

Nova trgovina MURKA na Jesenicah

MISLI

Goreča stremeljivost prežene že v mladosti vse radosti, da bi sama zavladala.

Odvisnost je rodila družba.

Spominska svečanost na Lipniški planini

Okrog 500 učencev višjih razredov osnovnih šol z Jesenic in Radovljice se je v torek poklonilo spomenu padlega narodnega heroja Joža Gregorčiča, ki je na ta dan pred 27. leti padel skupaj s še 24 borci na Lipniški planini na Jelovici. Usodnega dne so Nemci obkolili seliško četo pri kateri se je zadrževal tudi del štaba prve grupe odredov. Učenci osnovnih šol so se v torek dopoldan zbrali na krajši svečanosti najprej na grobnici v Radovljici, kjer je pokopan Jože Gregorčič in ostali padli borci na Jelovici. K grobnici so položili vence, nato pa se od-

peljali na Lipniško planino. O takratnih dogodkih je govoril Vinko Šmitek — Zmag, navzoč pa je bil tudi Janko Prezelj — Stane, ki je bil takrat ranjen. Svečanosti so se udeležili tudi nekateri aktivisti in borci ter vojak iz škofjeloške vojašnice, ki nosi ime po narodnem heroju Gregorčiču. Ob spominska obeležja so položili vence in cvetje ter izvedli nekaj recitacij partizanskih pesmi. Učenci jeseniških šol so se nato odpeljali še v Škofjo Loko in si v tamkajšnji vojašnici ogledali Gregorčičev spominski muzej in druge zanimivosti Škofje Loke.

Spomin na dolgoletnega železarja in kapelnika Joža Bernarda

Ko je iskal baron Zois leta 1839 strokovnjake za postavitev valjarne v Bohinju, je prišel v Bohinj med tremi Čehi tudi Albert Bernard, ki je imel sina Nikolaja. Ta ni zatajil češke strokovnosti in muzikalčnosti, ki jo je pozneje nasledil njegov sin Jože, rojen 1881. leta v Bohinju. Že kot fantič ga je oče zaposlil pri kovaški godbi v Bohinju, kjer je dobil prve glasbene osnove. Po preselitvi železarstva na Jesenice se je sin Jože glasbeno izpoponjeval in pozneje nasledil očeta Nikolaja kot kapelnik.

venčkov in žalostink. Zanimivo je, da je ob smrti svoje žene skomponiral žalostinko, ki jo je posvetil njej in pozneje sebi žalostinko »Moja zadnja pot«, ki so jo prvič igrali na njegovem pogrebu.

Jože Bernard, ki je umrl 4. septembra v 89. letu starosti, je delal v železarni polnih 54 let. Bil je delovodja v mehanični delavnici in pozneje v strugarni valjev na Javorniku. Kot vesten strokovni delavec je bil od sodelavcev spoštovan in priljubljen, od nadrejenih pa vse do odhoda v pokoj cenjen. Poleg prezaposlenosti v tovarni in doma, je našel vedno čas za vadenje godbe na pihala in občasni orkestror, kakor za komponiranje. Vodil je tovarniško in pozneje Krekovo godbo nad 50 let in predvsem z zadnjo zaradi dosežene kvalitete zaslovel tudi izven Jesenic. Za godbo na pihala je skomponiral vrsto skladb, predvsem koračnic,

Kako je bil pokojnik priljubljen in spoštovan, je pokazala njegova zadnja pot 6. t. m. na pokopališče na Blejsko Dobravo. Jože Bernard, potomec Čeha Alberta Bernarda, eden pomembnejših jeseniških železarjev in glasbenikov je doživel. Spomin nanj ni njegovo strokovno ter predvsem glasbeno delo pa bo ostal nepozaben. Pihalni orkester jeseniških železarjev mu je v znak hvaležnosti izkazal na zadnji poti čast, kakršne pok. Jože Bernard v svoji skromnosti nikoli ni pričakoval, vendar zaslužil.

Seja sveta za šolstvo, prosve-to kulturo in telesno vzgojo

V sredo 10. septembra je bila 2. redna seja sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo pri skupščini občine Jesenice. Navzoči člani so najprej potrdili sklep za ukinitve oddelka šole za zdravstvene delavce v Trbovljah. Oddelek je bil ustanovljen leta 1965 na željo in zaradi pomanjkanja strokovnega kadra zdravstvenih ustanov občine Trbovlje, Zagorje in Hrastnik. Strokovno, organizacijsko in pedagoško vodstvo oddelka pa je prevzela šola za zdravstvene delavce na Jesenicah, financiranje pa omenjene občine. Oddelek je bil ustanovljen le za usposobitev ene generacije, po štirih letih šolanja pa ni več potreben.

V nadaljevanju se je o člani sveta razpravljali o imenovanju žirij za izbor nagrajencev z Gregorčičevo in Čufarjevo plaketo. Po občinskem

odloku naj bi vsako leto ob občinskem prazniku nagradili zaslužne športne in kulturne delavce v občini. Čeprav je letošnji občinski praznik že mimo, so bili navzoči vseeno mnenja, da tega nagrajevanja letos nebi smeli izpustiti. Domenili so se, da bi letos izjemoma podelili omenjene plakete 29. novembra ob dnevu republike.

Na predlog občinske zveze za telesno kulturo ter zveze kulturno prosvetnih organizacij občine so imenovali sedem članske žirije, ki so dolžne do 1. novembra predlagati največ do pet kandidatov z vsakega področja. Ustrezno žirijo skupno z zvezo so tudi zadolžili da pripravi Čufarjevo plaketo, podobno kot je Gregorčičeva plaketa.

V nadaljevanju se je moral opravičiti še nekaj imenovanj. Na zahtevo skupščine občine Kranj so predlagali

kandidate, ki bi lahko sodelovali v žiriji Prešernovih nagrad, ki jih bodo vsako leto podeljevali vidnim kulturnim delavcem, umetnikom in znanstvenikom s področja Gorenjske. Člani sveta so bili mnenja, da bi v omenjeni žiriji lahko sodelovali z naše občine prof. Jože Šifrer, France Žvan ali prof. Jože Tomažič.

Kot predstavnika javnosti v zbor delovne skupnosti občinske knjižnice so imenovali Erno Vauhnik. Po mnenju sveta naj bi kot predstavnika javnosti v gimnaziji sodelovala prof. Andrej Pikon in pa inž. Arzenšek, v odboru za prireditve »Po poteh partizanske Jelovice« pa Ivko Sakšida. Ker upravni organ ni pripravil predlogov za imenovanje, je potrebno od vseh imenovanih dobiti njihov pri- stanek.

T. L.

Odslej delavski dom Albina in Julke Pibernik

Družbeno politične organizacije so v počastitev krajevnega praznika pripravile tri-dnevno praznovanje. Slavnostno sejo je tokrat organizirala krajevna skupnost, predsednik IO Stanko Vidmar pa je orisal razvojno pot stanovanjske oziroma krajevnne skupnosti v minulih desetih letih. Zlasti je poudaril pomen, ki so ga skupnosti imele takoj ob ustanovitvi in tudi pozneje v času, ko so organizirali servise pa vse do današnjega dne. Krajevna skupnost je bila vedno prisotna pri reševanju številnih problemov na terenu, zlasti pa so bila vidna njena prizadevanja pri reševanju problemov okrog izgradnje novega železniškega nadvoza, adaptacije stare šole, urejanju samega kraja itd.

V petek so se srečali šahisti Javornika in Lesc, njihovo srečanje pa se je končalo nedoločeno 5:5.

Koncerta mešanega pevskega zbora Svoboda Trbovlje II v soboto zvečer se je udeležilo veliko ljudi. Med gosti je bil predsednik SOB Jesenice Franc Zvan, poleg njega pa še Stanko Ravnik, član odbora za praznovanje 100-letnice Železarne, Albin Pibernik, sin pokojnih revolucionarjev Albina in Julke Pibernik, po katerih se dom tudi

Ivan Tršar, predsednik gradbenega odbora

imenuje ter predstavniki društev in organizacij. Pred koncertom je Ivan Tušar, predsednik gradbenega odbora prisotne seznanil z izrednimi napori in težavami pri izgradnji doma v minulih osmih letih. Doslej je bilo v objektu investiranih že več kakor 300 milijonov starih dinarjev, s tem pa je bila izpolnjena tudi več kot 45 let stara želja, da so člani javorniške Svobode in ostali občani, ki delujejo na različnih področjih družbene dejavnosti, končno le dobili potrebne prostore, ki so jih

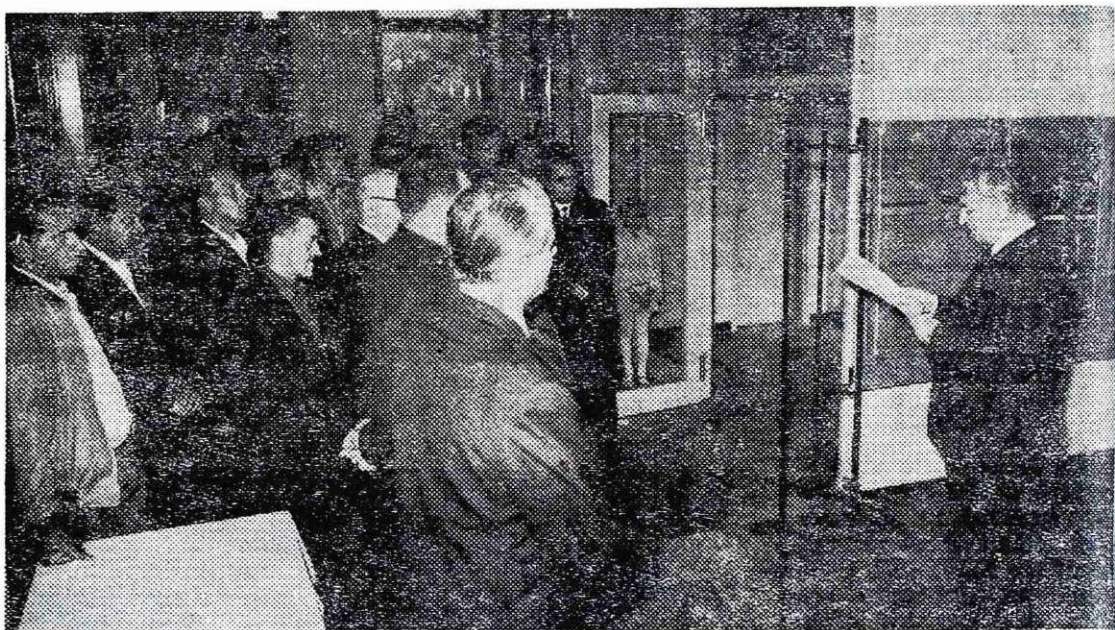
pogrešali toliko let. Še vedno je ohranjen seznam občanov, ki so v okviru »Stan in dom« že leta 1925 prispevali prve denarne zneske za izgradnjo delavskega doma. Številnih prvih pobudnikov žal ni več med živimi, mnogi so žrtvovali svoja življenja med NOB, 19 iniciatorjev pa je še živih. Preden bo delavski dom Albina in Julke Pibernik dograjen in v celoti služil svojemu namenu, bodo potrebna dodatna sredstva. Na Javorniku upajo, da jih bodo z vztrajnim delom in ob takšni požrtvovalnosti kot jo je pokazal

predsednik gradbenega odbora Ivan Tušar, tudi dobili in na logo v celoti izpolnili. Ob otvoritvi dvorane in odra je predsednik krajevnne skupnosti izročil darilo — oljnato sliko, delo akademskega slikarja Jaka Torkarja, kot priznanje za večletno in požrtvovalno delo predsedniku gradbenega odbora Ivanu Tušarju pri izgradnji doma.

Sledil je celovečerni program mešanega pevskega zbora Svoboda Trbovlje II. Njihov program je obsegal umetne in narodne pesmi, za svoje izvajanje pa so jih

poslušalci v dvorani nagradili z aplavzom. Na začetku koncerta so predstavniki Svobode Trbovlje II in njihovi pevci čestitali k izgradnji novega doma in povedali, da se veselijo skupaj s prebivalci Javornika, ki bodo odslej lahko igrali, peli ter delali na različnih področjih družbene dejavnosti v novih prostorih. Tudi poslušalci so bili s programom trboveljskih pevcev zelo zadovoljni, še posebej, ker je dvorana v novem delavskem domu izredno akustična.

— or

Na otvoritvi spominske razstave Viktorja Gregorčiča, je o njem govoril njegov prijatelj Miha Klinar

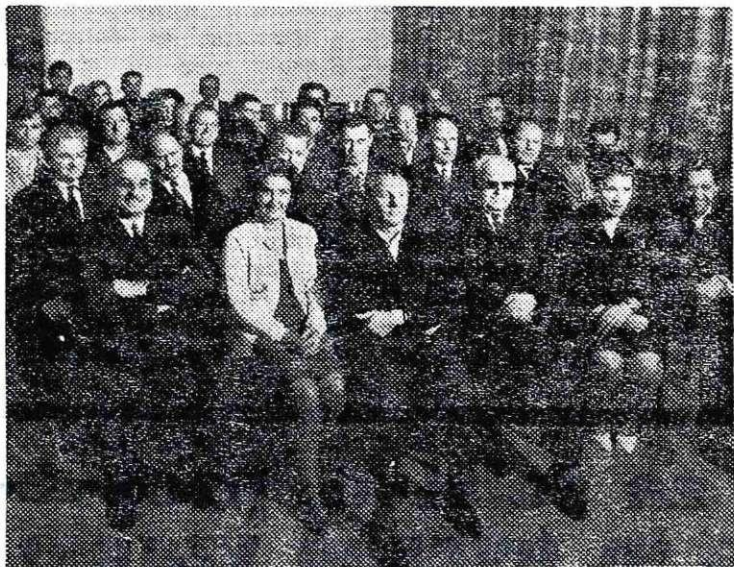
Spominska razstava del Viktorja Gregorčiča

V četrtek, 4. septembra ob 18. uri je bila v avli delavskega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku odprta spominska razstava del pokojnega slikarja in pesnika Viktorja Gregorčiča. Razstavo je ob krajevnem prazniku organiziral oddelk za delavsko gibanje in NOB pri tehničnem muzeju Železarne, gradivo pa je zbral Franc Konobelj — Slovenko. Otvoritve so se udeležili vsi predstavniki družbeno političnih organizacij in mnogo drugih

občanov, ki so zatem bili prisotni tudi na slavnostni seji v počastitev krajevnega praznika.

O Viktorju Gregorčiču, slikarju in pesniku, je obširneje spregovoril pesnik Miha Klinar. Zlasti živo, tako kot da bi se dogajalo danes, je Miha Klinar orisal oziroma opisal njegovo srečanje z Viktorjem Gregorčičem na dan 4. septembra 1941, ko je skiciral risbo petih talcev na Koroški Beli nekaj ur po ustrelitvi. Zal mu ni uspelo

slike dokončati, nekaj mesecev zatem pa je tudi on moral žrtvovati svoje življenje kot talec v Dragi pri Begunjah. Razstavljene slike in na drugi strani dela, ki jih je objavil pred vojno v naprednih revijah, kažejo, da je bil talentiran in mnoga obetajoči umetnik, ki pa zaradi svojih ciljev ni mogel do konca uresničiti. V četrtek, petek, zlasti pa v soboto tik pred koncertom trboveljskih pevcev, si je razstavo ogledalo skoraj 500 ljudi.

Slavnostna seja ob krajevnem prazniku Javornika in Koroške Bele

Ob 65 letnici Kadilnikove koče na Golici

Lažni ljubitelji naših cvetočih in razglednih Karavank in sovražniki našega naroda so zgodaj znali pravilno oceniti lepoto, veličino in veliki narodnoobrambni pomen Karavank. V prvih začetkih planinstva na tem območju so zgradili številne planinske postojanke na južni in severni strani Karavank, Bertino kočo (1610 m) pod Kepo na Jepca sedlu, spodnjo kočo na Golici (1582 m), Celovško kočo (1660 m), na Mačelski planini, Zoisovo ali pozneje Valvasorjevo kočo pod Stolum (1180 m) in Rainerjevo kočo (2047 m) na Obirju ter

kočo na Peci (1373 m). Te številne tuje planinske postojanke so predstavljale odskočno desko za prodor vseh mogočih »Vereinov« proti jugu, ki so hoteli izmaličiti podobo slovenske zemlje.

Komaj deset let po ustanovitvi slovenskega planinskega društva v Ljubljani, Kamniku in Gornjem gradu — Mozirju (1893) so se zdramili tudi delovni in narodno zavedni ljubitelji in obiskovalci gora na Jesenicah. 19. aprila 1903 so ustanovili 10. samostojno podružnico SPD, ki je združevala številne navduše-

ne planince od nekdanje kranjsko-koroške meje na zahodu do Žirovnice (v Radovljici so ustanovili samostojno planinsko društvo že leta 1895).

Gorniki iz Doline so takoj ob ustanovitvi pokazali izredno navdušenje in prizadevnost ter delovni polet. Odločili so se, da rešijo, kar se pač rešiti da. Ljubitelji gora iz Bele peči, Rateč, Kranjske gore, Dovjega in Mojstrane, Hrušice, Jesenic, Javornika, Koroške Bele in Žirovnice so prijeli za krampe in lopate. Že na prvi seji nove

podružnice SPD 3. 5. 1903 na Jesenicah so največ govorili o gradnji prve slovenske postojanke v Karavankah in to na vrhu Golice. Odločili so se o pospešeni gradnji, starost slovenskega planinstva Franca Kadilnika, ki je že leta 1866 začel z besedo in dejanji nakazovati potrebo po ustanovitvi samostojne slovenske planinske organizacije, pa so pobudniki zaprosili, da bi prva slovenska planinska postojanka v Karavankah nosila njegovo ime.

Ljubitelji gora so toplo pozdravili pobudo. Posestnik, gostilničar in lesni trgovec Jakob Janša iz Dovjega je prevzel delo za 8.900 kron. Koča mora biti gotova čimprej, najkasneje do 1. avgu-

sta 1904. Na Jesenicah in drugih krajih Doline od Žirovnice do Bele Peči so tekla nabiralne akcije. Levji delež gradnje je prispeval Franc Kadilnik, pa tudi številni drugi z župnikom Jakobom Aljažem, dr. Josipom Tičarjem in številnimi drugimi narodnozavednimi planinci na čelu niso skoparili z denarnimi in materialnimi darovi in prispevki.

Pred 65. leti 11. 9. 1904, so jeseniški planinci slovesno izročali prvo slovensko planinsko postojanko v Karavankah na vrhu Golice (1836 m) svojemu namenu. To je bil velik delovni uspeh in pomembna zmaga navdušenih ljubiteljev gora z Jesenic in Doline

Kaj narediti za poživitev kulturno-prosvetnega dela v občini

Nedelavnost delavsko prosvetnih društev Svoboda in drugih kulturno-prosvetnih društev v občini je vsak dan bolj prisotna v našem življenju in vsak dan bolj zaskrbljujoča. Če primerjamo dejavnost društev z nekaj leti nazaj, pridemo do presenetljivih rezultatov. V nekaterih društvih je dejavnost povsem zamrla, drugje pa se je zmanjšala za polovico in celo več. Presentljivo pa je to, da je dejavnost skoraj povsem zamrla v društvih, katerim so se v zadnjih letih materialni pogoji bistveno izboljšali, oziroma ki so dobili nove društvene prostore. Današnje razmišljanje naj velja predvsem iskanju vzrokov za tako internost kulturno-prosvetnih društev oz. njihovih vodstev.

Nedvomno je eden najpomembnejših vzrokov za tako stanje v veliki nezainteresiranosti ožje družbene skupnosti z vsemi njenimi organizmi za kulturno-prosvetno delo v občini. Pri tem ne mislim toliko na materialno stran, kakor na moralno, ki se odraža predvsem v meza-interesiranosti družbene skupnosti pri oblikovanju kulturnega življenja in sploh v premajhnem družbenem priznanju kreatorja kulturno-prosvetnega življenja v nekem okolju. Kje bi sicer lahko iskali vzroke za to, da kulturno-prosvetni aktivisti in kreatorji po deset in večletnem požrtvovalnem delu popuščajo in odhajajo iz društev. Res je, da je pri mnogih nastopila tudi že utrujenost, pa vendar bi ob večjem priznanju in razumevanju za njihovo delo še marsikdo ostal med organizatorji kulturno-prosvetnega življenja. Dejstvo je namreč, da so vsi ostali družbeni delavci, tudi z mnogo manj žrtvovanega prostega časa v vsej dosedanja praksi imeli mnogo več družbanega priznanja kakor

kulturni delavci, ki se večer za večerom prizadevajo v društvih.

Drugi vzrok pa je v neenakopravnem položaju posameznih kulturnih skupin in posameznikov glede na to, v katerem ansamblu delujejo. Tako ima na primer samo en ansambel v občini trikrat več finančnih sredstev kakor vsa ostala amaterska kulturno-prosvetna dejavnost. V tem ansamblu imajo plačane tako vadbene ure kakor nastope in razumljivo je, da se druge nič manj kvalitetne skupine čutijo neenakopravne in da iz takih razlogov upada interes za amatersko kulturno dejavnost. Velike razlike iz teh razlogov nastopajo tudi v nagrajevanju strokovnih vodij, ki vodijo posamezne ansamble. Tako ima v preje navedenem ansamblu član skupine večjo nagrado za udeležbo na vaji, kakor v drugi skupini strokovni vodja za svoje delo s celo skupino.

To so prav gotovo neskladja in anomalije, ki nastopajo zaradi financiranja kulture iz različnih virov in zaradi različnega odnosa do posameznih kulturnih vej. Naj navedem še eno neskladje. Neke skupina vsakega posameznega obiskovalca, ki obišče njihovo prireditve, regresira s 1.000 starimi dinarji, druga nič manj pomembna, toda mnogo bolj masovna, pa samo s 43 starimi dinarji. Prva na eni prireditvi zabeleži obisk v poprečju 200 ljudi, medtem ko druga zabeleži poprečen obisk 1.300. Razlika je samo v tem, da v prvi skupini tehnično-organizacijske posle vršijo plačani delavci, medtem ko v drugi opravlja jo vse delo amaterji.

To je prav gotovo nekaj vzrokov in anomalij, ki so posledica uvodoma omenjene premajhne zainteresiranosti ožje družbene skupnosti za kulturno politiko in kulturo v občini. Ob tem pa je tre-

ba poudariti, da so naši družbeno-politični koncepti zasnovani dovolj jasno in precizno in da številni družbeni akti dovolj jasno nakazujejo, kam je potrebno usmerjati kulturo oziroma nalagati družbeni denar, da bodo doseženi večji učinki. Sicer pa že same gornje primerjave dovolj nazorno kažejo, da bo potrebno marsikaj spremeniti in večje družbene naložbe vložiti tja, kjer bo dosežena večja masovnost in učinkovitost.

Ob vsem tem pa se človek sprašuje, kateri organizem v občini je tisti, ki bo začel lomiti s to preživelo prakso, ki že usodno negativno vpliva na nadaljnji razvoj kulture v občini. Mislim, če bi poskušali kar najbolj objektivno odgovoriti na to vprašanje, potem bi morali začeti že pri krajevnih skupnostih in krajevnih družbeno-političnih organizacijah in končati pri občinskih organih tako političnih kakor predstavniških. Vsi od kraja so se z vprašanjem kulturne podobe občine in kulture nasploh premalo ukvarjali, oziroma ukvarjali le takrat, če je tu ali tam zaškrpalo. Občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij s svojim popolnoma amaterskim kadrom tem vprašanju, čeprav se je z njimi nešteto krat ukvarjala, ni kos, ker razpolaga z najmanjšo vsoto družbenega denarja, namenjenega za kulturo. Pa tudi dokler teren, oziroma v krajevnih merilih ne bodo začeli drugače gledati na ta vprašanja, tako dolgo se stvari bistveno ne bodo spremenile. Če je npr. krajevnim dejavnikom vseeno, ali na njihovem terenu včasih zelo aktivno društvo že nekaj let ne dela, potem je tudi zvezi karkoli premakniti težko. Težko predvsem zato, ker je kadrovska politika na terenu stvar političnih in ostalih dejavnikov krajevnih skupnosti. Če bi ob vsem tem na pri-

mer analizirali samo delo članov Zveze komunistov, bi verjetno prišli do poraznih števil. Število članov v občini bi namreč moralo v veliki meri pokrivati vse odgovornejše funkcije, pa najsi bo v političnih organizacijah ali v društvih. Pa vendar na podlagi nedejavnosti večine kulturnih pa tudi drugih društev in političnih organizacij ugotovimo, da temu ni tako. To je sicer vprašanje, ki zahteva temeljite samostojne obdelave, vendar ko govorimo o vzrokih nedejavnosti, ne mo-

remo in ne smemo mimo nje-ga.

To je nekaj vprašanj in vzrokov, napisanih predvsem z namenom nadaljnega razmišljanja, ali vsaj spodbujanja k nadaljnjemu razmišljanju. Kajti brez soočenja z vsemi temi vprašanji in brez objektivne ocene o njihovem deležu pri upadanju dejavnosti na kulturno-prosvetnem področju, ne bomo premaknili problema iz mrtve točke, premakniti pa ga je v interesu nadaljnega razvoja družbene nadstavitve potrebno.

Na štirih nastopih skoraj 10.000 ljudi

Ansambel narodnih plesov in pesmi pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice se je v soboto, nedeljo in ponedeljek kar štirikrat predstavil v zamejstvu.

V soboto, 6. t. m. zvečer je skupaj z domačimi kulturnimi skupinami nastopil v delavskem domu v Beljaku — Avstrija — na kulturno zabavni prireditvi, ki jo vsako leto organizirata uredništvo Volsville in Komunistična partija Beljak in na kateri jeseniški kulturniki gostujejo že nekaj let.

Že naslednji dan, v nedeljo, 7. septembra pa so popoldan pred skoraj 2.000 gledalci nastopili v Latisanu — Italija, v manjšem mestecu na meji videmske in beneške pokrajine.

Dolijkovci bodo razstavljali v Radovljici

Jutri v soboto 13. t. m. bodo v Radovljici v dvorani v graščini s kratkim glasbenim programom odprli kolektivno slikarsko razstavo članov likovne sekcije DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice. Na razstavi se bo predstavilo 13 članov DOLIK s čez 30 likovnimi deli.

Razstava, ki jo v Radovljici organizira delavska univerza Radovljica, bo odprta do vključno 23. septembra.

ne. Še isti dan zvečer pa so se znova predstavili občinstvu v Pavia di Udine na njihovem tradicionalnem prazniku hrušk. Na prostranem prostoru se je zbralo skoraj 4.000 hvaležnih gledalcev in poslušalcev.

V ponedeljek, 8. t. m. zvečer pa je njihov nastop v San Danielu — Italija — pomovno pozdravilo čez 3.000 ljudi. Tako je ansambel samo na zadnjih štirih nastopih imel skoraj 10.000 hvaležnih poslušalcev in gledalcev.

Anekdote

Prileten mož je potožil pesniku in kritiku Antunu Matosu:

»Eh, prijatelj, kaj naj storim? Zadnje čase mi je spomin zelo opešal.«

»Posodi mi tisočak!« se domisli Matoš.

Dalmatince Tino Patiera je bil tenor svetovnega slovesa in filmski zvezdnik. Nekega dne mu sluga sporoči, da bi z njim rada govorila lepa in mlada dama.

»Naj vstopi,« reče Tino.

»Pri telefonu je,« pojasni sluga.

»Pri telefonu? Človek božji, kako pa potem veste, da je mlada in lepa?«

»Ker bi sicer ne vedela za vašo skrivno telefonsko številko,« se odreže služabnik.

Zuro

Že naslednje leto, ko je bila Golica okrašena z narcisami, je bilo 18. julija na Goli-

ci veliko planinsko slavlje. Presrečni France Kadilnik je na svojo kočjo na Golicah sam

pribil tablo. Kadilnikova kočja na Golicah, 1836 m.

Kadilnikova kočja na Golicah je vse do 13. junija 1943, to je polnih 39 let, nudila gostoljubje številnim obiskovalcem gora iz obeh strani Karavank. Med obema vojnama so vodile čez Golico številne ilegalne poti Jeseniških, slovenskih in jugoslovanskih ilegalcev.

Mreža slovenskih planinskih postojank v Karavankah se je iz leta v leto večala. Jeseniški planinci so leta 1928 skupaj s Skalaši začeli graditi planinsko smučarski objekt na Rožci, Javorničani so med obema vojnama nameravali graditi svojo planinsko postojanko v Medjem

dolu, Mojstrančani pa pod Kepo, vse pa je prehitela druga svetovna vojna. Misel na gradnjo novih planinskih objektov pa je znova zažive-la po NOB, ko smo začeli živo propagirati množično, rekreativno planinstvo brez meja.

Naše jeseniško planinsko društvo se je lani ob svoji 65-letnici obvezalo, da na željo mnogih navdušenih ljubiteljev in obiskovalcev Karavank zgradi nov planinsko-izletniški in smučarski objekt na Golicah. Letos, ko se spominjamo 45-letnice drugega rojstva planinstva na Jesenicah (1924—1969) moramo lanskoletno obvezo potrditi in od besed in obljub preiti k

dejanjem. V počastitev 65-letnice prve otvoritve Kadilnikove kočje na vrhu Glice moramo vzdati temeljni kamen za nov planinski objekt na Golicah. Vložiti moramo maksimalne napore, da se bo razvijalo in množilo planinstvo in turizem brez meja. Ljubitelji in poznavalci edinstvenega razgleda z Golice in njenega bogastva moramo že letos in v prihodnjih letih v uresničevanje teh želja in načrtov vložiti velike napore in dobre volje. Vzor za to naj nam bodo graditelji prvega slovenskega planinskega objekta v Karavankah pred 65. leti.

Prvi slovenski planinski objekt na Golicah

Plavalci in plavalke Jesenic odlični

Na gorenjskem prvenstvu na Jesenicah 2. in 3. t. m. je sodelovalo 136 plavalcev in plavalk iz Bleda, Radovljice in Jesenic.

Jeseniški bazen je bil ponovno prizorišče lepega športnega dogodka, ko je 136 plavalcev in plavalk tekmovalo za naslov najboljšega plavalca in plavalke sodelujočih klubov. Ob lepem vremenu, topli vodi (26° C) in dobri organizaciji pa so bili doseženi nekateri zelo dobri rezultati. Obenem pa je bilo tekmovalje zopet lepa manifestacija plavalnega športa.

Niko Brejc je že prvi dan pokazal, da ne bo imel resnejšega tekmeca. Da je eden najboljših plavalcev v Sloveniji in svojo vsestranost pa je dokazal tudi drugi dan, saj je z osvojitvijo prvih mest v disciplinah 400 m kravl, 50 m prsno, 50 m kravl, 200 m mešano, 100 m prsno in 100 m kravl premočno osvojil tudi naslov najboljšega plavalca kluba za leto 1969.

Odlična je bila tudi Eva Pavliček, saj je osvojitev drugega mesta na 50 m prsno, 100 m prsno, 100 m delfin in 50 m delfin po dveletnem treningu zelo lep uspeh. Njena mladost, velika volja in dobri pogoji za treninge so jamstvo, da se bo drugo leto ali leto dni pozneje razvila v eno najboljših plavalk Slovenije.

Ne smemo prezreti tudi ostalih jeseniških plavalcev, saj so z osvojitvijo nekaterih prvih, drugih, tretjih in ostalih mest v posameznih disciplinah ter boljše mesta v končni uvrstitvi, bili več kot odlični.

Naslove najboljših plavalcev in plavalk so dosegli: Niko Brejc, Jesenice, I. razred, Janko Troha, Bled, II. razred, Olga Kuralt, Bled, I. razred in Tatjana Štibil, Bled, II. razred.

Plavalke in plavalci ostalih dveh sodelujočih klubov Bleda in Radovljice pa so nastopili poleg nekaterih zelo dobrih posameznikov tudi zelo številčno.

REZULTATI JESENISKIH TEKMOVALCEV:

200 m kravl — ženske: 1. Kuralt (Bled) 2:52,9, 2. Feguš (Bled) 3:05,6, 3. Cvenk (Bled) 3:18,5.

400 m kravl — moški: 1. Brejc (Jes.) 5:36,1, 2. Pernuš (Bled) 6:13,2, 3. Bernetič (Bled) 6:24,6, 4. Hribar 6:30,2, 8. Kejžar 6:50,4, 13. Polanc 8:31,5 (vsi Jesenice).

50 m prsno — ženske: 1.

Zorman (Rad.) 0:44,5, 2. Pavliček (Jes.) 0:45,2, 3. Pušnik (Rad.) 0:45,6.

50 m prsno — moški: 1. Brejc (Jes.) 0:34,8, 2. Artiček (Rad.) 0:36,0, 3. Hribar T. 0:37,2, 9. Tolar 0:40,8, 11. Hribar J. 0:43,0, 12. Hanžek 0:43,6, 16. Franc 0:46,8, 17. Tarman 0:48,0, 22. Ravnikar 0:50,0 (vsi Jesenice).

100 m delfin — ženske: 1. Zorman (Rad.) 1:44,7, 2. Pavliček (Jes.) 1:46,1, 3. Erat (Bled) 1:56,5.

100 m delfin — moški: 1. Artiček (Rad.) 1:19,5, 2. Bernetič (Jes.) 1:30,0, 3. Jensterle (Rad.) 1:32,0, 4. Kejžar (Jes.) 1:34,0, 5. Hanžek (Jes.) 1:55,0, 6. Franc (Jes.) 1:59,7.

50 m kravl — ženske: 1. Kuralt (Bled) 0:34,8, 2. Feguš (Bled) 0:38,0, 3. Dašević (Rad.) 0:39,0.

50 m kravl — moški: 1. Brejc (Jes.) 0:29,0, 2. Artiček (Rad.) 0:29,8, 3. Ravnikar (Rad.) 0:31,2, 6. Bernetič 0:32,6, 8. Hribar 0:35,6, 14. Kejžar 0:35,8, 15. Hribar 0:35,9, 19. Tarman 0:39,3, 31. Planc 0:46,8, 34. Franc 0:52,0 (vsi Jesenice).

100 m hrbtno — moški: 1. Ropret (Jes.) 1:17,2, 2. Tolar (Jes.) 1:24,4, 3. Ravnikar (Rad.) 1:27,3, 10. Hanžek 1:49,0, 17. Hribar 1:59,0 (oba Jesenice).

100 m hrtno — ženske: 1. Kuralt (Bled) 1:30,6, 2. Dašević (Rad.) 1:37,2, 3. Cvenk (Bled) 1:46,0, 7. Pavliček (Jes.) 2:01,0.

200 m mešano — ženske: 1. Kuralt (Bled) 3:12,2, 2. Zorman (Rad.) 3:28,6, 3. Feguš (Bled) 3:30,1, 6. Pavliček (Jes.) 3:44,4.

200 m mešano — moški: 1. Brejc (Jes.) 2:48,1, 2. Artiček (Rad.) 2:52,2, 3. Ravnikar (Rad.) 3:01,8, 4. Bernetič 3:07,2, 7. Tolar 3:13,9, 9. Kejžar 3:17,4, 19. Franc 4:06,5, 20. Tarman 4:06,8, 21. Hanžek 4:19,8, 25. Hribar 3:08,4 (vsi Jesenice).

50 m hrtno — ženske: 1. Kuralt (Bled) 0:42,7, 2. Dašević (Rad.) 0:45,0, 3. Novak (Rad.) 0:48,5.

50 m hrtno — moški: 1. Ropret (Jes.) 0:34,1, 2. Tolar (Jes.) 0:36,2, 3. Odrih (Bled) 0:40,5, 15. Planc (Jes.) 1:04,0.

100 m prsno — ženske: 1. Zorman (Rad.) 1:37,5, 2. Pavliček (Jes.) 1:37,8, 3. Cvenk (Bled) 1:42,9.

100 m prsno — moški: 1. Brejc (Jes.) 1:20,0, 2. Artiček (Rad.) 1:23,9, 3. Pernuš (Bled) 1:27,3, 5. Hribar T. 1:28,5, 7. Hribar J. 1:32,6, 11. Hanžek 1:48,1, 12. Tarman 1:49,0, 15. Franc 1:51,9, 17. Polanc 1:54,1 (vsi Jesenice).

50 m delfin — ženske: 1. Zorman (Rad.) 0:43,3, 2. Pavliček (Jes.) 0:46,2, 3. Erat (Bled) 0:49,1.

50 m delfin — moški: 1. Jensterle (Rad.) 0:37,5, 2. Bernetič 0:37,9, 3. Kejžar 0:37,1, 6. Tarman 0:51,0, 9. Hanžek 0:53,0, 10. Franc 0:54,7 (vsi Jesenice).

100 m kravl — ženske: 1. Kuralt (Bled) 1:19,8, 2. Feguš (Bled) 1:28,8, 3. Erat (Bled) 1:31,5.

100 m kravl — moški: 1. Brejc (Jes.) 1:06,6, 2. Artiček (Rad.) 1:07,9, 3. Hribar (J.) 1:09,2, 7. Bernetič 1:14,7, 10. Tolar 1:19,8, 11. Kejžar 1:20,2, 29. Polanc 1:55,4 (vsi Jesenice).

KONČNO STANJE V TOČKAH:

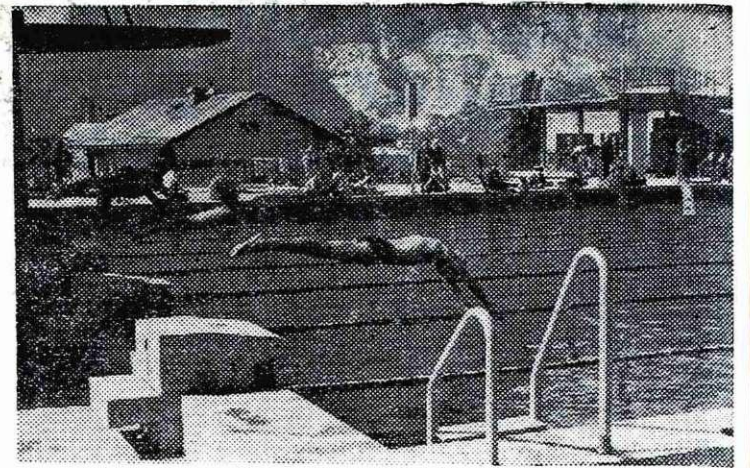
MOŠKI I. RAZRED: 1. Brejc (Jes.) 514, 2. Artiček (Rad.) 454, 3. Ravnikar (Rad.) 356, 6. Hribar Jami 307, 7. Bernetič 298, 9. Tolar 270, 11. Kejžar 239, 15. Hribar Tomaž 194, 17. Ropret 156 (vsi Jesenice).

MOSKI II. RAZRED: 1. Troha 177, 2. Žerovc 137, 3. Krčelj 127 (vsi Bled), 4. Hanžek 126, 6. Tarman 122, 11. Franc 103, 13. Polanc 78, 24. Ravnikar 31, (vsi Jesenice).

ŽENSKE I. RAZRED: 1. Kuralt (Bled) 443, 2. Zorman (Rad.) 336, 3. Feguš (Bled) 303, 6. Pavliček (Jes.) 280.

ŽENSKE II. RAZRED: 1. Zibil (Bled) 137, 2. Olip (Bled) 136, 3. Pipan (Rad.) 118.

S tem tekmovaljem se je končala, razen za nekatere posameznike, letošnja plavalna sezona. Zaključek je bil 6. septembra v Radovljici v dvorani delavske univerze, kjer so se zbrali vsi plavalci in plavalke Bleda, Radovljice in Jesenic, njihova vodstva in nekaj staršev. Po majhni zakuski so bile podeljene diplome za osvojena mesta, nato pa je sledil zabavni spoznavni večer, kjer so se plavalci in plavalke vseh treh klubov lahko poglobljeno seznanili. Vodstva klubov pa so izrabila priliko, da so si ob prijetni debati izmenjali izkušnje ter iskali možnosti, da bi plavanje postalo še bolj množičen šport. R. B.

Start moških na 200 metrov mešano

Slovensko prvenstvo v plavanju

Niko Brejc je na slovenskem prvenstvu v plavanju 7. t. m. v vevškem bazenu osvojil bronasto medaljo in prišel v finalno tekmovalje na 200 m mešano. Tekmovalja so se udeležili plavalci in plavalke osmih slovenskih klubov ter gostje iz Trenta - Italija. Od naših sta se uvrstila v finale tudi Eva Pavliček, ki je osvojila odlično šesto mesto in Rado Torkar, ki se je uvrstil na osmo mesto.

V finalnih tekmovaljih so bili doseženi zelo dobri rezultati. Doseženih je bilo kar pet slovenskih rekordov.

Nagrado za najboljšega plavalca je dobil Dani Vrhovšek, za najboljšo plavalko pa gostja iz Trenta Antonela Bagetto.

UVRSTITEV JESENISKIH PLAVALCEV:

100 m PRSNO — MOŠKI: 1. Ogrin (Lj.) 1:18,8, 2. Slapnik (Kop.) 1:20,1, 3. Brejc (Jesenice) 1:20,6.

100 m delfin — moški: 1. Andrič 1:06,8, 2. Znidaršič 1:07,2, 3. Marin 1:07,2 (vsi Ili-

rija), 9. Bernetič (Jes.) 1:18,0, 200 m MESANO — MOSKI: 1. Breznikar (Fužinar) 2:33,7, 2. Rudan (Delfin) 2:35,4, 3. Potočnik (Ilirija) 2:40,3, 7. Brejc (Jes.) 2:48,6.

100 m KRAVL — MOŠKI: 1. Linkart (Lj.) 58,8, 2. Bertok (Koper) 1:00,2, 3. Znidaršič (Ilirija) 1:00,7, 10. Kejžar (Jes.) 1:16,4.

100 m PRSNO — ŽENSKE: 1. Vovko (Ljub.) 1:26,6, 2. Trtnik (Il.) 1:27,2, 3. Rosanelli (Trenta) 1:27,4, 6. Pavliček (Jes.) 1:36,5.

Z uvrstitvijo jeseniških plavalcev smo lahko več kot zadovoljni. Vsi nastopajoči so se uvrstili med prvo petorico. Škoda, da je Brejc imel programiran trening tako, da bo svoj višek zmogljivosti dosegel za državno prvenstvo, ki bo 17. septembra in se je tako moral zadovoljiti samo z bronasto kolajno zaradi trenutne krize. Pavličkova pa je zopet dokazala, da bo drugo leto resna kandidatka za osvojitev ene izmed kolajn. R. B.

Felc in Tišler bosta pomagala osvajati 14 zvezdico

Pred nedavnim sta se iz znanega italijanskega zimskošportnega centra Ortiseje vrnila naša hokejista Viktor Tišler in Albin Felc, kjer sta igrala za tamkajšnje moštvo dva meseca. Skupaj sta odigrala 15 prijateljskih tekem; kakor smo izvedeli, so bile tekme precej težke, saj so v Ortisei gostovala znana moštva Finske, CSSR, ZRN itd. S temi tekmi so tamkajšnji turistični delavci hoteli razvedriti turiste, ki so se v teh mesecih nahajali v dolinah Grödnar. Namreč tu bodo

prihodnje leto velika tekmovalja v alpskih disciplinah za evropski in svetovni pokal.

Že pred odhodom obeh hokejistov je bilo povsem jasno, da Albin Felc še naprej igra za našega 13-kratnega državnega prvaka. Nejasno pa je bilo, ali se bo Viktor Tišler vrnil v matični klub ali pa bo odpotoval še v ZDA. Vseh negotovosti je bilo v petek konec, ko je Viktor Tišler podpisal pogodbo za eno leto z matičnim klubom HK Jesenice. -ne

Bolzano v alpskem pokalu

V mestecu Bruneck v Italiji so se zbrali zastopniki klubov, ki igrajo v tekmovalju za alpski pokal v hokeju. Namen sestanka je bil ugotoviti celotni urnik in pravilnik tekmovalja. Na željo italijanskih predstavnikov in na prosto hokejskega kluba Bolzano so naknadno za eno leto še sprejeli v tekmovalje to moštvo. Italijo bodo tako zastopala v tekmovalju za alpski pokal tri moštva,

Avstrijo dva, Jugoslavijo pa Jesenice in ljubljanska Olimpija. Precej časa so posvetili tudi razgovoru, kako razširiti to ligo, namreč za tekmovalje je vedno več zanimanja v Švici in ZRN. Kako nam je epovedal sekretar HK Jesenice Tone Tomazini, bo po vsej verjetnosti tekmovalje okrepjeno v sezoni 1970/71 še z moštvi Švice in ZRN. -ne

Prvi planinski dan

Planinska zveza Slovenije bo letos prvič za vse slovenske planince organizirala »dan planincev«. Določen je 14. september 1969. Že na predvečer tega dne bodo zagoreli kresovi po vseh vrhovih v Sloveniji. Pri nas bodo prižgani kresovi na Jelenkamnu, Mercu, Mežakliji in na vrhovih Julijcev. Na sam dan pa bodo organizirali množične pohode na planine. Lažje ture bodo na Rožco in Golico. Težji vzponi bodo organizirani v Julijce. Mladina bo izvedla izlet v Martuljek.

Jeseniško planinsko društvo vabi vse ljubitelje planin, da se udeležijo izletov v Karavanke in Julijske Alpe na prvi dan slovenskih planincev.

Prijave sprejema Planinsko društvo Jesenice.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

13. in 14. septembra amer. barvni CS film KNEZ BOJEVNIK, v režiji Richarda Fleischera, v glavni vlogi Charlton Heston, ob 17. in 19. uri.

15. septembra amer. film OD TOD DO VEČNOSTI, v režiji Freda Zinnemana, v glavni vlogi Frank Sinatra, ob 17. in 19. uri.

16. in 17. septembra amer. film ZANKA ZA NEDOLŽNEGA, v režiji Williama A. Wellmana, v glavni vlogi Henry Fonda, ob 17. in 19. uri.

18. septembra amer. barvni CS film DESET ZAPOVEDI, v režiji Cecila B. De Millea, v glavni vlogi Charlton Heston, ob 17. in 19. uri.

19. septembra amer. barvni film SAMO DVAKRAT SE ŽIVI, v režiji Lewisa Gilberta, v glavni vlogi Sean Connery, ob 17. in 19. uri.

20. septembra švedsko-nem. barvni film VELIKA LJUBEZEN ELVIRE MADIGAN, v režiji Bo Widerberga, v glavni vlogi Pia Degermark, ob 17. in 19. uri.

Kino PIAVZ

13. in 14. septembra amer. film ZANKA ZA NEDOLŽNEGA, ob 18. in 20. uri.

15. in 16. septembra amer. barvni CS film KNEZ BOJEVNIK, ob 18. in 20. uri.

17. septembra amer. barvni CS film DESET ZAPOVEDI, ob 18. in 20. uri.

18. in 19. septembra jug. film MEMENTO, ob 18. in 20. uri.

20. septembra amer. barvni VV film HISA MOJE MATERE, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

13. septembra amer. film NOČ IUGANE.

14. septembra amer. barvni film NOČ GNERALOV.

18. septembra amer. barvni CS film KNEZ BOJEVNIK.

20. septembra jug. film MEMENTO.

Kino ŽIROVNICA

14. septembra amer. film NOČ IUGANE.

17. septembra amer. barvni CS film KNEZ BOJEVNIK.

21. septembra jug. film MEMENTO.

Kino KRANJSKA GORA

13. septembra amer. film OD TOD DO VEČNOSTI.

14. septembra jug. film MEMENTO.

18. septembra amer. film ZANKA ZA NEDOLŽNEGA.

20. septembra amer. barvni CS film KNEZ BOJEVNIK.

ZAHVALA

Ob boleči in težki izgubi našega dobrega in skrbnega očeta, starega očeta, brata, tasta, svaka in strica

JOZETA BERNARDA

delevodje v pokoju in dolgoletnega dirigenta godbe na pihala, se prav vsem, ki so se poslovali od njega na domu, mu poklonili vence in cvetje, nam izrekli sožalje in ga spremili tako polnoštevilno na njegovi zadnji poti, prav iz srca zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni pihalnemu orkestru jeseniških železarjev, ki ga je spremljal na zadnji poti celo s častmi, kakršne pripadajo aktivnemu dirigentu ter tako čuteče zaigral žalostinske, ki jih je skomponiral pokojnik sam. Iskrena hvala tudi primarijema dr. Ravniku in dr. Brandstetterju ter dr. Čehu, ki so se trudili, da bi pokojniku podaljšali življenje in mu lajšali bolečine. Najlepša hvala tudi pevcem, pogrebni službi, predsedniku pihalnega orkestra Ivanu Ženu in delovodji strugarne valjev Juriju Dolencu za ganljive poslovalne besede ob odprtem grobu. Prav tako prisrčna hvala železarni Jesenice in lastnikom osebnih avtomobilov za prevoze na pokopališče.

Vsem in za vse — prisrčna hvala!

Zalujoča sinova in hčerke ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dobrega moža in očeta

ANDREJA SLAMNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali in z nami sočustvovali. Zlasti se zahvaljujemo sosedom za pomoč in vsem darovalcem vencev ter vsem, ki so počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti.

Najlepša hvala tudi govornikom za poslovalne besede.

Zalujoči: žena Angela, hčerka Marica in sin Ludvik

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega draga moža, očeta, starega očeta in brata

JOŽA KUČINA

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje in nas ob hudih dneh težke izgube tolažili in nam na kakršenkoli način pomagali. Iskrena hvala godbi za častno stražo ob krsti in žalostinke, govornikom za poslovalne besede in vsem prijateljem in znancom.

Zalujoči: žena Pepca, otroci Bogomir z družino, Metka, Mini in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru transportnega oddelka se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Ivan Jakšič

Personalne vesti za mesec avgust 1969

Novo sprejetih: 52.

Prenehalo delovno razmerje: 144, od tega — 20 na lastno željo, — starostno upokojeni 4, — invalidsko upokojenih 11, — izključenih 52, — v JLA 54, — disciplinski odpust 2, — 1 umrl.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

Jakob BEDEN, roj. leta 1912 — PIV energija — 34 let v ŽJ, Lovro CVETEK, 1909, transport — 27 let in pol v ŽJ, Pavel DERMOTA, 1912, strojno vzdrževanje — 30 let in pol v ŽJ, Franc Sterle, 1909, valjarna 2400 — 28 let in pol v ŽJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI:

Jože BULOVEC, 1913, valjarna tanke pločevine — 30 let v ŽJ, Viktor Derganc, 1914, transport — 32 let v ŽJ, Alojz GREGORI, 1914, gradbeno vzdrževanje — 31 let in pol v ŽJ, Avgust KOS, 1915, strojno vzdrževanje — 14 let in pol v ŽJ, Adolf MOŽE, 1914, plavž — 25 let in pol v ŽJ, Valentin MUŽAN, 1917, martinarna — 29 let v ŽJ, Franc STRŽINAR, 1915, livarna — 31 let in pol v ŽJ, Slavko ŽNIDAR, 1919, elektro vzdrževanje — 31 let v ŽJ, Leopold SMID, 1916, valjarna 2400 — 23 let v ŽJ.

Pokojnino so uveljavili tudi invalidi III. kategorije:

Fani Jasnič, 1927, kadrovskega sektorja — 9 let in pol v ŽJ, Jakob Pretnar, 1927 — žičarna — 6 let v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj.

UMRLI:

Janez Mlakar, roj. 1910, transport — 37 let v ŽJ. Svojem naši iskreno sožalje.

IZKLJUČENI:

Mustafa Ahmeljič, 1949, strojno vzdrževanje, Džemal Ajdinović, 1946, transport, Ramo Bajraktarevič, 1943, transport, Anton Brentin, 1950, žičarna, Anton Brlek, 1950, transport, Anton Črnivec, 1947, transport, Marko Čufer, 1943, martinarna, Milan Davidovič, 1948, elektro jeklarna, Živko Dejanovič, 1947, plavž, Zijad Delmanović, 1948, valj. tanke ploč., Refik Dizdarevič, 1934, plavž, Branko Dobrijevič, 1948, valj. tanke ploč., Nikola Dubravkič, 1945, transport, Nedim Džokič, 1948, martinarna, Ibrahim Fazlić, 1940, martinarna, Franc Godina, 1938, profilne valj., Ahmet Harbaš, 1943, plavž, Mirko Heberle, 1948, žičarna, Janez Jalen, 1949, plavž, Ante Klarič, 1945, šamotarna, Marjan Kobal, 1947, strojno vzdrž., Peter Krže, 1950, žičarna, Rašid Kuburaš, 1947, valj. tanke ploč., Milan Livrinič, 1937, valj. Bela, Drago Lokar, 1945, valj. tanke ploč., Branko Malešević, 1934, plavž, Janez Mali, 1946, valjarna žice, Peter Markelj, 1939, strojno vzdrž., Branko Mikič, 1946, hladna valjarna, Janko Morić, 1946, plavž, Meho Mušič, 1950, transport, Omer Pajič, 1937, plavž, Fajko Pivač, 1936, martinarna, Ivan Potočnik, 1946, elektro vzdrževanje, Milinko Radović, 1938, žičarna, Derviš Ramulić, 1940, strojno vzdrževanje, Anton Rechberger, 1948, elektro jeklarna, Anton Reher, 1950, žičarna, Rade Romić, 1950, PIV energija, Alojz Smen, 1943, strojne delavnice, Marjan Smolej, 1931, transport, Branko Stojakovič, 1947, valjarna žice, Marjan Stroj, 1945, martinarna, Albert Smid, 1943, strojno vzdrževanje, Andželko Tepič, 1941, elektro jeklarna, Stanko Topolovec, 1950, jeklavlek, Jože Udir, 1940, strojne delavnice, Rudi Vehar, 1942, plavž, Mirko Vlasenko, 1948, profilne valj., Jure Vovčak, 1953, transport, Anton Vozel, 1943, strojno vzdrževanje, Mitja Završnik, 1948, elektro jeklarna.

OB DNEVU PLANINCEV POHOD NA STOL!

Planinsko društvo Javornik—Koroška Bela organizira v počastitev dneva planincev v soboto, 13. 9. in nedeljo 14. 9. pohod na Stol.

Zbirališče udeležencev bo v soboto, 13. septembra, ob 15. uri pred zadrugo na Koroški Beli, zvečer pa bodo zagoreli kresovi.

V nedeljo, 14. 9., ob 7. uri zjutraj bo zbirališče na Koroški Beli pred zadrugo in nato odhod do Valvasorja, kjer bo proslava, od tam naprej pa skupni odhod na Pristavo, kjer bo veselje del praznovanja.

Planinsko društvo vabi vse aktivne in podporne članke društva ter ostale občane, da se pridružijo skupinam v soboto in nedeljo.

ZAHVALA

Najlepša hvala tovarniškemu odboru osnovne organizacije sindikata železarne Jesenice, da mi je še enkrat omogočil letovanje v počitniškem domu Železarne v Crikvenici. Imel sem še enkrat možnost navezati prijateljske stike z delavci železarne, med katerimi sem se res počutil domačega kot nekdanj v železarni. Zahvaljujem se tudi vse-

mu osebju počitniškega doma za njihov trud in prizadevnost. Vsem najlepša hvala za nepozabno lepe dni.

Mihael Rutar

ZAHVALA

Sodelavcem in sodelavkam valjarne 1300 se iskreno zahvaljujem za pozornost in darila, ki sem jih prejel ob odhodu v pokoj.

Ivan Toman

RAZPIS

Svet osnovne šole Tone Čufar Jesenice razpisuje prosto delovno mesto

RACUNOVODJA ŠOLE

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

POGOJ: — srednja strokovna izobrazba, — petletna praksa.

Pismene prijave sprejema svet šole osem dni od objave.

STARŠI!

»Pihalni orkester jeseniških železarjev« želi ustanoviti MLADINSKI PIHALNI ORKESTER in vabi vse zainteresirane starše, da vpišejo svoje otroke v glasbeno šolo za vse vrste pihalnih instrumentov, trobil in tolkal, razen blokflavte.

Prizadevnim gojencem, ki bodo pokazali voljo, marljivost in uspeh pri glasbenem pouku ter bodo pripravljeni sodelovati v orkestru, bo »Pihalni orkester jeseniških železarjev« plačeval letno ukovino in jim s tem omogočil brezplačno učenje instrumentov.

Vpis je v glasbeni šoli Jesenice še do 30. septembra 1969.

RAZVILI BODO PRAPOR LOVSKE DRUŽINE

Lovska družina STOL v Žirovnici vabi vse darovalce spominskih obeležij ter lovce in občane k razvitju lovskega prapora, ki bo v nedeljo, 14. septembra ob 11. uri dopoldne pri Valvasorju pod Stolom. Slovesno razvitje prapora bo ob vsakem vremenu, dostop do Valvasorja pa je možen tudi z osebnimi avtomobili.

Lovci bodo poskrbeli za kosilo in razvedrilo.

OBVESTILO

Ritmično glasbena skupina Svobode Javornik obvešča starše otrok, da bo vpisovanje novih članov vsake četrtke ob 17. uri popoldne v pevski sobi delavskega doma Albine in Julke Pibernik na Javorniku. Starša otrok, ki so že obiskovali krožek, pa obveščajo, da bodo z rednim delom začeli že prihodnji četrtek. Vpisujejo otroke, ki so starejši od pet let.

Velika atletska prireditve v počastitev 100-letnice Železarn

Po dolgih letih je bila na Jesenicah spet imenitna atletska prireditev, vredna počastitev 100-letnice Železarn. To je bila krstna atletska predstava na prenovljenem stadionu, žal z malo preveč namočenimi atletskimi napravami in igriščem.

Atletskega mitinga na Jesenicah so se udeležili znani slovenski atleti, ki visoko kotirajo na rang lestvici jugoslovanske atletike. Iz Kranja so sodelovali znani deseterbojci Franci Fister, Vlado Konc in Tone Kaštivnik, metalec Satler in skakalec Dušan Preželj. Ljubljansko Olimpijo so zastopali Pišic, Medvešček in Carli. V zadnjem trenutku se je pojavila še Ljubljanka Marjeta Peče, letošnja državna prvakinja v peterboju. Kladivar iz Celja je poslal Šlajkovca in Ferjanciča ter Urankarjevo in Kastelicevo. Trboveljski Rudar je prijavil zelo močno ekipo, vendar zaradi okvare avtomobila niso prispeli vsi.

Iz osmih atletskih kolektivov in petih osnovnih šol z območja občine Jesenice je v 8 moških in 6 ženskih atletskih disciplinah sodelovalo 106 atletov in atletinj. Jeseniški atletski delavci in njihovi prijatelji, ki so jim vedno radi priskočili na pomoč, so s to prireditvijo prestali hudo preizkušnjo. Spričo obsežnega števila tekmovalcev in atletskih disciplin se je sem in tja malo zataknilo. Vendar je tekmovalstvo potekalo po izdelanem urniku. Le pri metu diska se je zavleklo spričo velikega števila metalcev.

Prepričani smo, da so se pri AK s to prireditvijo veliko naučili, pridobili so si precej dragocenih izkušenj, ki jim bodo koristile pri prihodnjih prireditvah. Atletski miting pa je glede na kvalitete

udeležence dosegel tudi svoj propagandni namen: Tekmovalje si je ogledalo prek 600 gledalcev, med katerimi je prevladovala mladina.

TEHNIČNI REZULTATI — TEK 60 m — PIONIRJI: 1. Srečko Trpin (OŠ P. Voranc) 8,6, 2.—3. Igor Stare (OŠ T. Cufar) 8,7, 2.—3. Igor Antonič (OŠ T. Cufar) 8,7.

TEK 60 m — PIONIRKE: 1. Mimi Purgar (OŠ Kor. Bela) 8,7, 2. Jožica Sterk (OŠ P. Voranc) 8,8, 3. Ivanka Filipaj (OŠ Kor. Bela) 8,9.

S tem tekmovaljem smo dobili najhitrejšega pionirja in pionirko, ki sta ga priborila med pionirkami Mimi Purgar in med pionirji Srečko Trpin.

Prvi trije pionirji in pionirke so prejeli poleg diplome še praktična darila, ki sta jih poklonili trgovski podjetji Murka Lesce - poslovalnica Union na Jesenicah. Zmagovalca sta prejela še knjižno nagrado pokrovitelja mitinga direktorja Železarn mag. inž. Petra Kunca.

MOŠKI — 100 m: (15 tekmovalcev) 1. Srdan Carli (Olimpija) 11,1, 2. Jože Šlajkovec (Kladivar) 11,3, 3. Marjan Šmon (Rudar) 11,4, 6.—8. Jani Jelovčan (Jesenice) 11,8, 11. Sašo Pretnar (Jes.) 12,0.

400 m (9 tek.): 1. Jože Vrtačič (Slovan Lj.) 53,2, 2. Slavko Črne (Ljubljana) 53,7, 3. Niko Marn (Kam. gor.) 54,1, 4. Marjan Stres (Jes.) 55,7, 5. Janez Cufar (Jes.) 56,2.

1000 m mladinci (7 tek.): 1. Marko Daksobler (Jes.) 2:46,1, 2. Branko Florjancič (Klad.) 2:48,1, 3. Gusti Peternel (Trigl.) 2:49,1, 4. Ivan Poljanec (Slovan) 2:50,0, 5. Sandi Jakoš (Lj.) 2:55,7.

VIŠINA (5. tek.): 1. Medvešček Marko (Olimpija) 180, 2. Dušan Prezelj (Trigl.) 175, 3. Srečko Zakrajšek (Slov.) 175,

Slab začetek

Letošnje prvenstvo se je za jeseniške odbojkarice kaj slabo začelo. Na domačem igrišču so izgubile z ravnimskim Fužinarjem s 3:2 (11:5, 10:15, 15:12, 15:10, 15:17), čeprav so proti istim nasprotnicam spomladi zmagale s 3:0.

Za Jesenice so nastopile: Draksler, Felc, Filipaj, Kemperle, Mrak, Trančar in Valentinčič.

Domačinke so v tem srečanju veljale za favoritinje in po predvidevanjih bi dve točki morali ostati doma. Žal pa ni bilo tako. V prvih dveh setih sta se ekipi neprestano menjavali v vodstvu, na koncu pa je gostjam uspelo pobegniti in zmagati.

V tretjem setu pa se je šele razvila prava borba in lepa odbojka. Domačinke so se končno le zbrale in tretji ter četrti set odločile v svojo korist.

V odločilnem setu so povedle Jeseničanke za tri točke. Ravenčanke pa so jih uiele

in celo vodile s 14:12. Da bi bila tekma še bolj zanimiva so spet Jeseničanke izenačile in tako se je moralo igrati na razliko dveh točk. Kar šestkrat so nasprotnice menjavale servis, ko je gostjam le uspelo zmagati.

Dve predvideni točki sta torej odšli na tuje in do konca prvenstva ju bo zelo težko nadoknaditi. Vse ekipe v slovenski ligi so precej izenačene, kar pa daje prvenstvu še večjo draž. Žal pa Jeseničankam v tej tekmi bolj slabo kaže saj bodo že v naslednjih tekmah nastopile brez dveh standardnih igralcev. Posebno pa se bo poznala odsotnost Kemperlove, ki odhaja na študij v Dubrovnik.

Prihodnjo nedeljo bodo Jeseničanke gostovale v Kamniku, s tekmovalcem pa bodo pričeli tudi moški, ki imajo prvo tekmo v gosteh v Vukovaru.

Z

Košarkarji zmagali v Kranju

Tekmovalje v slovenski moški in ženski republiški ligi se odvija po planu. Moška ekipa je končno prebrodila krizo in je trenutno v odlični formi. Tri zaporedne zmage napovedujejo, da se moštvo ne bo borilo samo za obstoj v ligi, temveč ima sedaj vse možnosti za uvrstitev v sredini lestvice. To pa bi bil tudi velik uspeh, saj začetek prvenstva ni obetal veliko.

V ponovljenem srečanju z ŽKK Ljubljano so naši igralci kljub težji pokazali dobro igro. Vse vrste so delovale brezhibno, vendar pa samo prvi polčas. V drugem pa je zaradi visokega vodstva tempo popustil in gostje so celo polčas dobili z razliko ene točke.

Gorenjski derbi v Kranju so domični vzeli precej brez skrbi. To dokazuje tudi, da je najboljši igralec moštva Marjan Rus skoraj vsa tekmo predsedal na klopi za rezervne igralce. Ko pa je naše moštvo rezultat izenačilo in celo v zadnjih minutah povedlo, je bila njegova izkušnost premalo, da bi obrnil rezultat in s tem pripomogel k zmagi domačih.

Ženska ekipa je imela v gosteh žilavo ekipo Kroja. Medsebojna srečanja so bila vedno zanimiva in rezultat tesen. Obetala se je zanimiva borba, vendar so bile naše igralke spet prepričljivo boljše in do končnega uspeha jih loči samo še zmaga v Mariboru.

KK TRIGLAV : KK JESENICE 61:63 (36:24)

Začetek srečanja ni obetal veliko. Domačini so s hitrimi prodori povsem nadigrali naše moštvo. Skoraj nerazumljivo pa je, kako so naši igralci brez vsake borbenosti in volje gledali domačine, kako jim polnijo koš. V začetnih minutah je že stari nasprotnik Jesenic sodnik Remic najprvo neupravičeno dosodil visokemu Bunderlu osebno napako, nato pa dosodil še dve tehnični napaki Korenu in Čampi, da bi s silo pomiril igralce, ki so upravičeno protestirali. Sodnik Lotrič je vodil srečanje brez napak in zato je bila bojazen, da bo sodnik Remic oškodoval naše moštvo, upravičena. Po začetnih nespornostih pa je tudi v nadaljevanju Remic sodil zadovoljivo, kar je pripomoglo, da je igra postala zanimiva, predvsem pa polna preobratov in za gledalce do konca napeta. Po prepričljivem vodstvu domačinov v prvem polčasu se je igra v drugem polčasu povsem spremenila. Naši igralci so veliko bolj zaželevali koš, tako da je bila razlika v koših kmalu izenačena.

V 18. minuti drugega polčasa je naše moštvo vodilo že z razliko 6 točk. Domačini so poskušali na vsak način izenačiti rezultat, vendar je razlika ostala vse do 20 sekund pred koncem dve točki za našo ekipo. V prodoru na koš je bil inž. Senčar nepravilno zaustavljen in sodnika sta dosodila dva prosta meta v korist našega moštva. Kljub temu, da je inž. Senčar pred tem vse osebne mete realiziral, pri teh ni imel sreče, oba meta je zgrešil in domačini so v naslednjem prodoru šest sekund pred koncem izsili osebne mete, ki jih je Marjan Rus realiziral in izenačil rezultat. Malokdo na igrišču je mogel pričakovati kaj drugega kot podaljšek, saj je do konca srečanja ostalo samo še šest sekund. Toda kar je zamudil malo prej, je inž. Senčar popravil takoj zatem. Podano žogo od Božiča je iz sredine igrišča metal na koš in ga tudi zadel. Ko je bila žoga še v zraku, je časomerilec odpiskal konec srečanja in začel se je najbolj neprijeten del srečanja, dokazovanje, ali je bil koš pravilno dosežen ali ne. Sodnik Lotrič je vztrajal, da je časomerilec zapiskal, ko je bila žoga še v zraku, zato je tudi koš priznal. Tako smo dosegli nepričakovano točko na igrišču Triglava, na katerem jih je uspelo dobiti samo moštvo Maribora.

Strelci za Jesenice: Bunderle 14, inž. Senčar 14, Koren 7, Božič 18, Svetlin 3, Čampa 7. —nik

Dopisujte v Železarja

Revija košarke

od 8. 9. do 14. 9. 1969 pod pokroviteljstvom predsednika skupščine občine Jesenice Franceta Žvana

Ob 15-letnici košarkarskega kluba se je pričela v ponedeljek 8. 9. REVIIJA KOŠARKE, na kateri sodelujejo ekipe: München 1860, WSG Radenthein, Union Graz, Hausbrandt Trst, Castelfranco, Slovan, Olimpija, Triglav, Kroj. Na REVIIJI KOŠARKE bo odigranih skupaj 28 srečanj, na katerih bo sodelovalo čez 300 športnikov.

Sporod za petek, 12. 9. 1969:

ob 8. uri: mladinski turnir srednjih šol, ob 16.30: gorenjska liga pionirjev Jesenice : Tabor Ziri,

ob 17.30: gorenjska liga Jesenice : J. Peternel

ob 19.30: pričetek turnirja OLD BOYS.

Sporod za soboto, 13. 9. 1969:

ob 9. uri: pričetek turnirja moški, ob 14. uri: pričetek turnirja ženske, ob 18.30: otvoritev turnirja, parada vseh nastopajočih,

ob 19. uri: nadaljevanje turnirja.

Sporod za nedeljo, 14. 9. 1969:

ob 7.30: pričetek finala ženske in moški.

Uspeh Krajzljeve

Na 18. mednarodnem prvenstvu Kranja v namiznem tenisu je jeseniške barve zastopala samo Božena Krajzljeva. Novakova se ga žal ni mogla udeležiti, tako da Jeseničanke tudi niso tekmoval v ekipnem prvenstvu, kjer prav gotovo ne bi ostale brez uspeha.

Krajzljeva je po dolgem času snet pokazala svojo ora-

vo vrednost. Klonila je šele v finalu proti Poljakinji Noworytni, pred tem pa je premagala Starčev (Trigl.) z 2:0, Žerovnikovo (Trigl.) z 2:0, Verstovskovo v polfinalu pa 3:0.

Prihodnje tekmovalje, ki čaka Krajzljevo in Novakovo bo 20. 9. v Ljubljani, kjer se bo med seboj pomerilo 14 najboljših igralcev v državi.